

EXAMENSARBETE - KANDIDATNIVÅ

VÅRDVETENSKAP
VID AKADEMIN FÖR VÅRD, ARBETSLIV OCH VÄLFÄRD
[K2025:57]

Vad gör jag nu, jag har ingen aning och inga verktyg
Nyexaminerade sjuksköterskors upplevelser och erfarenheter under Covid-
19

Haaranen, Catharina
Leijon, Kajsa

HÖGSKOLAN
I BORÅS

Examensarbetets titel:	Vad gör jag nu, jag har ingen aning och inga verktyg Nyexaminerade sjuksköterskors upplevelser under Covid-19
Titel på engelska:	What do I do now, I have no idea and no tools Newly graduated nurses' experiences during Covid-19
Författare:	Haaranen, Catharina & Leijon, Kajsa
Huvudområde:	Vårdvetenskap
Nivå och poäng:	Kandidatnivå, 15 högskolepoäng
Utbildning:	Sjuksköterskeutbildningen GSJUK23v
Handledare:	Thomas Eriksson
Examinator:	Ulla Caesar

Sammanfattning

Covid-19 pandemin var en global krissituation. Hälso- och sjukvården belastades enormt och sjukvårdspersonalen genomgick svåra upplevelser med personalbrist, avsaknad av material och bristande organisatoriskt stöd. Nyexaminerade sjuksköterskor som kom ut i verksamheten mötte kaos och oroligheter. Första tiden i arbetslivet är sedan innan kopplad till känslor av stress, osäkerheter samt svårigheter att omsätta teori till praktik. Litteraturöversiktens syfte var att utforska nyexaminerade sjuksköterskors upplevelser under Covid-19 pandemin. Studien genomfördes som en allmän litteraturöversikt med såväl kvalitativa som kvantitativa artiklar. Åtta artiklar från databaserna CINAHL och PubMed inkluderades, kvalitetsgranskades och analyserades. Åtta subteman och tre teman framkom. Resultatet påvisade negativa påfrestningar av den första tiden i arbetslivet. Brister i utbildning och utebliven praktik under pandemin påverkade upplevda kliniska färdigheter som yrkesverksam. Introduktion på arbetsplatserna saknades i större utsträckning under pandemin, vilket ledde till känslor av ensamhet, tvivel på den egna kompetensen och bristande patientsäkerhet. Nyexaminerade sjuksköterskor ifrågasatte vårdkvaliteten då de saknade erfarenhet och specifika kompetenser. Fynden i studiens resultat styrks till stor del av tidigare forskning som påtalar utbildningens påverkan på förutsättningar för en god och trygg övergång till sjuksköterskeyrket. Tidigare forskning styrker även känslan av bristande patientsäkerhet. För att stödja och forma framtida kollegor är yrkesintroduktion och arbetsplatsens miljö viktig. För att hälso- och sjukvården ska kunna hantera och tillgodose framtida vårdbehov och bibehålla arbetskraft krävs det förändringar i hur mottagandet och integrering av nyexaminerade sjuksköterskor sker.

Nyckelord: *Nyexaminerad sjuksköterska, Covid-19, patientsäkerhet, arbetsförhållanden, utbildning, introduktion, stress*

Abstract

The Covid-19 pandemic was a global health crisis. Public health services were greatly strained and healthcare staff went through difficult experiences due to lack of staff, materials, and organizational support. Newly graduated nurses starting work during the pandemic faced chaos and unrest. The time spent as a newly graduated nurse has already been correlated with factors such as stress, uncertainty and difficulty combining theoretical knowledge with practical skills. The purpose of this study was to explore the experiences of newly graduated nurses during the Covid-19 pandemic. This study was performed as a general literary review, including both qualitative and quantitative published scientific papers. Eight papers from the CINAHL and PubMed databases were included, quality checked and analyzed. Eight different subthemes and three major themes were discerned. The results indicate significant strain as a newly graduated nurse. Their education had flaws and omitted clinical practice during the pandemic, affected their perception of clinical competence. Introductions into the profession were lacking to a large degree during the pandemic which led to feelings of loneliness, doubt in their own competencies and resulted in poor patient safety. Newly graduated nurses questioned the quality of care given, since they themselves lacked experience and specific competencies. The findings of this study are largely supported by findings in earlier research which indicate the importance of education and training for successful and safe entry into the nursing profession. Previous research supports the nurses questioning patient safety during this period. To support and guide future colleagues, a comprehensive introduction to the profession is vital. For the public health services to be able to handle future patient needs and at the same time maintaining the work force, changes are needed in the reception of newly graduated nurses into the profession.

Key words: Newly graduated nurse, Covid-19, patient safety, working condition, education, introduction, Stress

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
Förutsättningar för hälso- och sjukvården under Covid-19 pandemin	1
Övergång från sjuksköterskestudent till yrkesverksam sjuksköterska	2
Från Novis till Expert	3
Novis	3
Avancerad nybörjare	4
Kompetent	4
Skicklig	4
Expert	4
PROBLEMFÖRMULERING	5
SYFTE	5
METOD	5
Design	5
Urval & Datainsamling	5
Kvalitetsgranskning	7
Dataanalys	7
Användning av Artificiell Intelligens	8
Forskningsetiska övervägande	8
Förförståelse	8
RESULTAT	8
Övergå från student till yrkesverksam under rådande omständigheter	9
Utbildningens påverkan på övergången	9
Att introduceras till yrket	9
Arbetsförhållanden under Covid-19 pandemin	10
Dagliga arbetet i verksamheten	11
Känslan av att göra skillnad	11
Att hantera en bristande patientsäkerhet	12
Hälsan och framtiden	12
Att hålla för hela yrkeslivet	12
Livsvärldens betydelse för hantering av den utmanande situationen	13
Att ta sig framåt trots pandemins effekter	14
DISKUSSION	15
Metoddiskussion	15
Resultatdiskussion	17
Skillnader mellan förberedande teori och verksamhetens praktiska verklighet	17
Introduktion som en nyckel till framgång	17
Sjuksköterskans kompetens och dess betydelse för patientsäkerheten	18
Vikten av stöd och uppskattning för att kunna hålla för ett helt yrkesliv	19
SLUTSATSER OCH FORTSATT FORSKNING	20

<i>KLINISKA IMPLIKATIONER</i>	20
<i>REFERENSER</i>	22
<i>BILAGOR</i>	
Bilaga 1 – Sökresultat	
Bilaga 2 – Artikelmatris	
Bilaga 3 – Kvalitetsgranskningsmall kvalitativa artiklar	
Bilaga 4 – Kvalitetsgranskningsformulär kvantitativa artiklar	

INLEDNING

Covid-19 pandemin fick enorma konsekvenser i hela världen och dess samhällsstrukturer. Från början fanns knapphändig information eller kunskap om sjukdomen, detta framkom medan världen försökte hantera konsekvenserna. Under pandemin cirkulerade en mängd olika känslor och alla försökte hantera sin nya vardag. Inom hälso- och sjukvården kämpade sjukvårdpersonalen med ökat patientflöde, nya riktlinjer och personalbrist. Under pandemin avslutade många sin utbildning till sjuksköterska och skulle introduceras till en arbetsplats där restriktioner och riktlinjer förändrades och rutinerade sjuksköterskor var hårt pressade av dessa ovannämnda omständigheter. För en bättre uppfattning om nyexaminerade sjuksköterskors upplevelser, erfarenheter och situation under pandemin, genomfördes denna studie.

BAKGRUND

Förutsättningar för hälso- och sjukvården under Covid-19 pandemin

Sveriges första fall av Covid-19 fastslogs i början på 2020. Dessförinnan hade Sveriges myndigheter genom WHO och media följt utvecklingen från Kina. Inte långt därefter ökade smittspridningen markant i världen och WHO klassade Covid-19 som en pandemi (Folkhälsomyndigheten [FHM] 2024). Denna okända smitta pressade hälso- och sjukvården svårt med restriktioner, ändrade rutiner och en stor rädsla bland personalen (Ahlsson, 2020; Socialstyrelsen [SoS] 2021).

Under framför allt första Covid-19 vågen fanns en stor rädsla för själva sjukdomen då många faktorer kring sjukdomen inte var klarlagda. Patienterna inkom med olikheter i symtom samt svårigheter i att förutspå hur sjukdomsförloppet skulle fortgå (Pourgholam, Zareiyan, Farsi & Abbasiyan 2022). Personal inom hälso- och sjukvården utsattes dagligen för hög nivå av smittade patienter. Rädslan över att själva drabbas av Covid-19 ökade när även lågriskpatienter drabbades av svår sjukdom, lidande och även död (Pourgholam et al. 2022). Den osäkra framfarten av sjukdomen innebar brådskan och snabbt varierande beslut kring rutiner och riktlinjer. Besluten kom att ifrågasättas om de var förenliga med god och säker vård samt sjuksköterskans etiska kod (International Council of Nurses [ICN] 2021; Vázquez-Calatayud et al. 2021). Exempelvis började tillgången till engångsmaterial begränsas och skyddsutrustningen blev personlig och märktes för att kunna återanvändas (Rivera-Cuadrado 2023). Enligt EU:s smittskyddsmyndighet (European Centre for Disease Prevention and Control [ECDC] 2020) så bör inte kirurgiska ansiktsmasker återanvändas. Skyddsutrustningens funktion försämras av både fukt och förlängd användning (ECDC 2020; Toomey et al. 2021). En ytterligare risk är kontamination av insidan på munskydden när personalen ska ta på och av dem. Nämnade faktorer ses bidra till en ökad smittorisk samt svårigheter följa de basala vårdhygienrutinerna (ECDC 2020; Toomey et al. 2021).

Under pandemin fick bitvis vårdavdelningens behov i kombination med personalbristen gå före sjuksköterskornas personliga säkerhet (Imkome et al. 2025; Pourgholam et al. 2022). Personalen ansåg sig begränsas i sina egna basala behov såsom matintag och toalettbesök, vilket kan ha bidragit till försämrad arbetsmiljö, minskad känsla av värdighet och ohälsa (Agyei, Bayuo, Kyei, Baffour & Laari 2021). Utöver risken för den

egna hälsan uppgav erfarna sjuksköterskor att det dagliga arbetet med en osäkerhet kring riktlinjer, skapade rädsla och ovisshet inför framtiden för yrket samt försvårade vårdandet (Agyei et al. 2021; Melander et al. 2024).

Ökat inflöde av patienter, förändrade riktlinjer på daglig basis och ökad arbetsbelastning för personalen (Pogorzelska-Maziarz et al. 2023), ledde till omplacering av personal till nya avdelningar (Ahlsson 2020; Melander et al. 2024). Omplaceringar av personal och patienter krävde snabbutbildning hos personalen för reellkompetens riktad mot vårdandet av patienter med Covid-19. Dock skapade snabbutbildning osäkerhet hos personalen kring kunskapen och rätt förfarande i moment samt hantering av viss apparatur (Vazquez-Calatayud et al. 2021). Vid utlokalisering kan en ökning av vårdskador ses relaterad till avsaknade resurser och rätt kompetens (Göras 2022, s.62–63; SoS 2018; SoS 2025). Vid sådana brister och även vid eventuella risker inom vården skall anmälan upprättas (SoS 2018).

För att stärka upp patientsäkerheten och förbättra förutsättningarna för personal och patienter så sammanfogades team till avdelningarna, teamen bestod av personal med varierande erfarenhet och kompetenser (Vazquez-Calatayud et al. 2021). Redan innan Covid-19 pandemin fanns det personalbrist inom hälso- och sjukvården (SoS 2025), förändringarna som följde pandemin bidrog till ytterligare personalbrist, där behovet att befintlig personal tog extrapass utöver grundanställningen ökade (Pourghholam et al. 2022). Detta kan på så vis ha påverkat personalens möjligheter till återhämtning. Bristande återhämtning och ökad arbetsbelastning kan på sikt leda till försämrat välmående, livslust och utbrändhet (Agyei et al. 2021; Hernandez, Söderström, Rudman & Dahlgren 2024; Imkome et al. 2025; Melander et al. 2024). De ökade nivåerna av utbrändhet och stress bland personal kan bidra till ökade antal patientskador och försämrade vårdkvaliteten (Nantsupawat et al. 2023; Pogorzelska-Maziarz et al. 2023).

Övergång från sjuksköterskestudent till yrkesverksam sjuksköterska

Studier visar att nya sjuksköterskor är teoretiskt förberedda på att genomföra kliniska moment efter avslutad utbildning, men svårigheter återfinns i omsättningen av den teoretiska kunskapen till praktiska färdigheter (Sterners, Eklund & Nilsson 2023). Detta trots utbildningens erbjudna verksamhetsförlagda praktikperioder inom hälso- och sjukvården (Högskolan i Borås 2025). Det kan även förekomma faktorer exempelvis bristande handledning som under praktiken kan påverka studenternas hälsa, studieresultat och professionsutveckling negativt (Çinar, Menekşe, Tecik, Suzan & Aydin 2023).

Övergångsperioden har i tidigare forskning definierats till det första året som yrkesverksam sjuksköterska (Brown, Hochstetler, Rode, Abraham & Gillum 2018; Sterners, Eklund & Nilsson 2023), medan Benners teori (1982) ”Från Novis till Expert” beskriver kompetensutveckling som sker under längre period och att kompetens uppnås först efter två till tre år inom samma yrkesverksamhet (Benner 1982). Därmed definieras en nyexaminerad sjuksköterska i denna litteraturöversikt som en sjuksköterska med mindre än tre års arbetslivserfarenhet som sjuksköterska.

Nyexaminerade sjuksköterskor i arbetslivet beskriver sin nya yrkesroll som stressande och överväldigande (Detlín, Nyman, Eklund & Nilsson 2022). Förväntningen från

arbetsgivarna är ofta att de nyexaminerade sjuksköterskorna ska, efter introduktion på fyra till sex veckor, vara självständiga, trygga och kompetenta i vårdandet för patientgruppen de möter (Detlín et al. 2022). Dock uppger nyexaminerade sjuksköterskor att de ifrågasätter sin egen kunskap och kompetens, vilket skapar ångest och sämre självförtroende när de utför vårdmoment (Brown et al. 2018). Upplevelserna ger känslan av att avsatt tid för introduktion till yrket är otillräcklig (Brown et al. 2018; Detlín et al. 2022; Sterner, Eklund & Nilsson 2023).

Studier visar att nyexaminerade sjuksköterskor behöver instruktioner i redan inlärd moment från utbildningen när de börjar på en arbetsplats, då det finns känslor av osäkerhet kring utförandet (Brown et al. 2018; Detlín et al. 2022; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021). Vidare saknas tillräcklig erfarenhet för rimlighetsbedömningar, prioriteringar och hantering av akuta komplexa situationer på ett patientsäkert sätt (Detlín et al. 2022; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021).

Arbetsmiljön uppfattas som mer stressig av nyexaminerade sjuksköterskor kontra rutinerade (Detlín et al. 2022; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021). De upplever ökad tidspress för att vara redo med det dagliga arbetet och vara insatta i patienternas hälsotillstånd och journal inför en medicinsk rond (Detlín et al. 2022; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021). Även upplevelsen av saknad kunskap i effektiv prioritering när de har ansvar för en stor patientgrupp upplevs som stressande (Detlín et al. 2022). Vilket leder till att den nyexaminerade sjuksköterskan har kortare och snabbare patientmöten (Detlín et al. 2022; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021). Detta kan innebära att den kliniska bedömningen i ett patientmöte riskerar att bli bristfällig samt att förändringar i klinisk status noteras för sent, vilket kan äventyra patientsäkerheten (Detlín et al. 2022).

För förmågan till utveckling i rollen som sjuksköterska finns ett behov av en mentor eller mer erfaren kollega som guidar och hjälper nyexaminerade sjuksköterskor (Brown et al. 2018; Detlín et al. 2022; Sterner, Eklund & Nilsson 2023; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021). Den mer erfarna kollegan eller mentorn blir en trygghet som kan agera som bollplank för tankar, funderingar och reflektion, vilket leder till förbättrad övergång från student till yrkesverksam (Brown et al. 2018; Willman, Bjuresäter & Nilsson 2021).

Från Novis till Expert

Sjuksköterskeyrket är ett område som till stor del behöver läras i praktik (Benner 1982). Sjuksköterskeutbildningen på akademisk nivå ger förberedelse inför hur moment ska utföras rent teoretiskt, men den reella kunskapen behöver omsättas i och komma ifrån ett praktiskt lärande i en yrkesverksamhet (Brown et al. 2018; Detlín et al. 2022). Detta kan vara beroende på de många kompetensområden som en sjuksköterska kan ha i sitt yrkesutförande. Benners teori om kompetensförvärv – ”*From Novice to Expert*” – förklarar de olika stegen sjuksköterskan går igenom för att bli en kompetent och kunnig yrkesutförare (Benner 1982).

Novis

Noviser har enligt Benner (1982) ingen erfarenhet av situationer som de möter i yrket. Däremot kan de få tillgång till situationerna genom användning av objektiva värden.

Genom att lära sig regler och objektiva värden blir situationerna som ger erfarenhet mer tillgängliga. Utanför reglerna blir verkligheten svårhanterad, för novisen kan inte uppfatta den mest relevanta uppgiften i situationen. Benner (1982) poängterar att inte enbart studenter är noviser till yrket, utan även erfarna sjuksköterskor kan vara noviser om det är första gången de möter en verksamhet eller verklighet.

Avancerad nybörjare

Genom att möta tillräckligt många situationer i verksamhet övergår novisen till avancerad nybörjare, sjuksköterskan börjar se verkligheten utanför de regler och objektiva värden de lärt sig. De börjar identifiera aspekter i mötet med patienten som enbart kan läras genom erfarenhet. Istället för att enbart utföra ett moment, kan den avancerade nybörjaren se patientens frågor som en vilja att lära sig och därmed anpassa sig till situationen (Benner 1982).

En handledare eller mentor kan guida den avancerade nybörjaren till att se en större bild av patientvården. Men vad den avancerade nybörjaren saknar är prioriteringskunskap mellan de objektiva värden och aspekter som uppstår i vårdandet. Både de objektiva värdena samt de abstrakta aspekterna är lika viktiga (Benner 1982).

Kompetent

Benner (1982) definierar den kompetenta sjuksköterskan till någon som varit inom samma kliniska verksamhet i två till tre år. Det är först efter denna tid som sjuksköterskan börjar se sitt eget arbete i ett längre perspektiv, där sjuksköterskan gör upp en medveten plan av vilka regler samt aspekter i patientmötet som är mest viktigt. Planen är en medveten, analyserad och abstrakt prioritering av problem (Benner 1982).

Skicklig

En skicklig sjuksköterska ser situationen i sin helhet genom erfarenhet och senaste händelser. Genom erfarenhet kan de förvänta sig förändringar och därefter anpassa sig till situationen. Med erfarenheten kan de förutse när önskvärda effekter uteblir och därmed också anpassa sitt beslutsfattande (Benner 1982).

Expert

Sjuksköterskan som blivit expert inom sitt område har nu genom erfarenhet skapat en intuitiv känsla för rätt insats utan användning av analytiska och medvetna prioriteringar i lika hög grad som i tidigare steg. Dessa analytiska och medvetna ställningstaganden är internaliserade till den grad att sjuksköterskan på expertnivå går lika mycket på känsla som kunskap (Benner 1982).

Utifrån ovan nämnda steg kan det enligt Benner (1982) förklaras varför övergången mellan att vara sjuksköterskestudent till att vara nyexaminerad sjuksköterska upplevs som svår. Detta då nybörjaren behöver mer tid, träning och reflektion över hur de ska gå tillväga vid vårdmoment, medan sjuksköterskorna som uppnått tillräcklig klinisk kompetens och mött tillräckligt många situationer utför desamma nästan per automatik. Detta medför att erfarna sjuksköterskor kan uppleva mindre stress, oro och ångest i

vårdmomenten. Kliniska kunskaper erhålls på så vis utifrån mängdträning och reflektion kring vårdmomenten. Först efter denna period nås mer kompetens som medför trygghet (Benner 1982).

PROBLEMFORMULERING

Covid-19 pandemin skapade stora problem för hälso- och sjukvården. Genom sin oförutsägbarhet och resurskrävande framfart sattes stor press på kapaciteten att vårda svårt sjuka patienter. Vårdpersonalen stod underbemannade, rädda och vilsna inför utmaningen. Rutiner förändrades och personal hanterade patientgrupper utanför sitt ordinarie område. Under pandemin examinerades nya sjuksköterskor som skulle ut och påbörja sin nya yrkesroll. De har behov av upplärning och trygghet i sin nya yrkesroll och den nya miljön. Nyexaminerade sjuksköterskor har innan pandemin beskrivit första tiden som legitimerad stressande. De behöver hantera en ny yrkesroll med ett glapp mellan teori och praktik. Tidigare studier har visat att denna nya roll är ofta förknippad med osäkerhet och utmaningar. Därav finns behov att utforska nyexaminerade sjuksköterskors upplevelser vid tiden för Covid-19 pandemin. Detta för att uppnå djupare kunskap kring faktorer som kan ha påverkat upplevelserna under första tiden som yrkesverksam samt vilken påverkan pandemin haft på yrkesutvecklingen. Med tanke på möjliga framtida pandemiutbrott eller andra händelser som bereder för en krissituation, behövs en bättre kunskap och förutsättningar för hälso- och sjukvårdens mottagande av nyexaminerade och integreringen till yrkeslivet.

SYFTE

Syftet var att utforska nyexaminerade grundutbildade sjuksköterskors upplevelser och erfarenheter som yrkesverksamma under Covid-19 pandemin inom slutenvård.

METOD

Design

Uppsatsen gjordes som en allmän litteraturstudie för att få en överblick över valt ämne (Friberg 2022b, s.187), samt följde riktlinjer enligt Friberg (2022a, s.169) för en sammanställning av litteraturstudier. Genom sammanställning av aktuell forskning kring nyexaminerade sjuksköterskors upplevelser under Covid-19 pandemin kan en bredare förståelse skapas (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering [SBU] 2023).

Urval & Datainsamling

Sökning i databaserna CINAHL och PubMed gjordes för att hitta relevant litteratur (Östlundh 2022, s.88–89). Sökord som användes samt kombinationer, kan ses i Bilaga 1 (Östlundh 2022, s.84). ChatGPT ombads ge sökord relaterat till syftet (Open AI 2025). Förslagen som ChatGPT presenterade återfinns i Tabell 1. En första litteratursökning med föreslagna sökord av artificiell intelligens (AI) gav ett resultat på totalt 2420 träffar, se Bilaga 1. Dessa sökord granskades för säkerställande relevans till syftet. För att avgränsa sökningen användes inkluderings- och exkluderingskriterier, se Tabell 1. En vidare sökning med avgränsningar gav ett totalt resultat av 585 sökträffar (Friberg 2022b, s.191).

När sökresultatet tagits fram, skapades en Excel-arbetsbok där alla resultat klistrades in med titel och författare samt från vilken databas resultatet kommit (Östlundh 2022, s.82–83). Dubletter eliminerades genom sortering utifrån titel, där enbart ett exemplar av artikeln behölls. Detta resulterade i 557 träffar.

Artikelurvalet gjordes i flertalet steg (Östlundh 2022, s.101–102). Titlarna granskades för relevans till syftet. Efter granskning, identifierades 74 artiklar. Titlarna innehöll ord så som ”new graduate nurse”, ”transitioning”, ”early career nurse” och ”early experiences” etc. Dessa 74 artiklar granskades närmare genom abstraktgranskning kontra inklusions- och exklusionskriterier som presenteras i tabell 1 (Östlundh 2022, s.106).

Under abstraktgranskningen exkluderades 36 artiklar på grund av (a) ej relevanta deltagare (n=18), (b) ej relevant vårdområde (n=11), (c) abstrakt ej tillgänglig (n=1), (d) kopplar ej till upplevelser under Covid-19 pandemin (n=4) samt (e) ej relevant till syftet (n=2). Abstraktgranskningen identifierade 38 artiklar för fulltext-granskning.

Vid full-textgranskning exkluderades 25 artiklar på grund av (a) urvalet var irrerelevant (n=14), (b) datainsamlingsmetoden var ej relevant (n=2), (c) full-text ej tillgänglig (n=3), (d) ej empirisk studie (n=2), (e) ledarskapsartikel (n=4). Efter fulltext-granskning identifierades 13 artiklar för kvalitetsgranskning.

Kvalitetsgranskningen resulterade i exklusion av fyra artiklar på grund av (a) artikeln inte inkluderade nyexaminerade sjuksköterskor (n=1), (b) deltagarna arbetade inom akutsjukvård (n=1), (c) deltagarna var anställda inom privat hälso- och sjukvård (n=1) samt (d) urvalet bestod av studenter (n=1). Denna exkludering resulterade i ett slutgiltigt urval av 8 artiklar till litteratursammanställningen.

Tabell 1. Översikt föreslagna sökord, inklusions- och exklusionskriterier

	ChatGPTs förslag	Inklusion	Exklusion
Population	<i>New graduate nurse</i> <i>Newly qualified nurse</i> <i>Novice nurse</i> <i>Early career nurse</i> <i>Registered nurse</i>	Nyexaminerade sjuksköterskor Grundutbildade sjuksköterskor Grundutbildade sjuksköterskor med 0–3 års arbetslivserfarenheter	Studenter Nyexaminerade specialistsjuksköterskor Specialistsjuksköterskor Forskningssjuksköterskor
Fenomen av intresse	<i>Experience</i> <i>Perception</i> <i>Perspective</i> <i>View</i> <i>Lived experience</i>	Upplevelser av arbetsbelastning Upplevelse av arbetsrelaterad stress Upplevelse av arbetsmiljö Utbrändhet	Privatliv Familjeliv
Kontext	<i>Covid-19</i> <i>Coronavirus</i> <i>SARS-CoV-2</i> <i>Pandemic</i>	Covid-19 pandemin Slutenvård Offentligt finansierad vård	Primärvård Äldreomsorg Psykiatrivård Intensivvård Barn- och ungdomsvård Akutsjukvård Operation- och kirurgivård

			Militärsjukvård Privat sjukvård
Studiedesign och språk		Kvalitativa studier Kvantitativa studier Engelska språket Peer-reviewed Max 10 år gamla (2015- 2025)	Befintliga litteraturöversikter Interventionsstudier Fokusgrupper

Kvalitetsgranskning

Vetenskapliga kvaliteten i valda kvalitativa artiklar säkerställdes med SBU:s mall, se Bilaga 3, (SBU 2022). De kvalitativa artiklarna granskades enskilt, sedan jämfördes resultatet artikel för artikel. Artiklar som uppfyllde hög kvalitet i kvalitetsgranskningsmallen samt hade bedömts likvärdigt inkluderades i studien (Friberg 2022b, s.197). I de fall skillnader i bedömningen skett, diskuterades dessa skillnader tills överenskommelse skedde. För uppnådd hög nivå av kvalitet skulle inga brister i metod delen uppvisas, samt som helhet inga brister som signifikant kunde påverka studiernas resultat, exempelvis olika former av bias.

För kvantitativa artiklars granskning skapades ett dokument med ett urval frågor framtagna av Friberg (2022c, s.239–240), se Bilaga 4. Frågorna liknade ställda frågor i SBU:s mall, men riktade mer in sig på kvantitativa studier (Friberg 2022b, s.192).Handledaren tog del av den egengjorda mallen för möjligheten att ge feedback innan användningen som kvalitetsgranskningsmall (Segesten 2022b, s.26). Därefter kvalitetsgranskades de kvantitativa artiklarna var för sig för att sedan diskuteras och göra en gemensam kvalitetsbedömning (Friberg 2022b, s.197).

En artikel identifierades ha mixad metod, efter diskussion beslutades både SBU:s mall samt den kvantitativa mallen användas. En sammanlagd bild av artikelns kvalitet skulle avgöra om studien inkluderades eller inte (Friberg 2022b, s.192).

Dataanalys

Dataanalys genomfördes på åtta artiklar som uppfyllde hög kvalitet efter kvalitetsgranskning. Artiklarna lästes på originalspråk flertalet gånger enskilt för att skapa en egen uppfattning. Sedan diskuterades artiklarnas innehåll och vilka delar som den enskilda läsningen tagit fram som viktigt jämfördes. När överenskommelse om artiklarnas innehåll hade diskuterats och jämförts, upprättades en artikelmatris och artiklarnas innehåll diskuterades ytterligare (Friberg 2022a, s.177–178).

Vidare plockades de delar som enskild läsning och gemensam diskussion ansågs som bärande, ut från varje artikel och lades in i ett Excel-dokument. Dessa meningsenheter diskuterades utifrån översiktens syfte för att därefter kondenseras ned (Friberg 2022a, s.178–179). Genom tydlig struktur i Excel samt noggrant övervägande och diskussion, framkom subteman och teman från den kondenserade texten. Det framträdde såväl likheter som skillnader mellan artiklarnas resultat. För en förbättrad förståelse kring datan, återbesöktes originaltexten regelbundet. På detta sätt grundades en djupare förståelse för innehållet. Sedan diskuterades och reflekterades skillnader i åsikter och

tankar kring subteman och teman. När konsensus kring subteman och teman hade framkommit ansågs analysen komplett (Friberg 2022a, s.178–179).

Användning av Artificiell Intelligens

I litteraturöversikten har AI använts för att erhålla förslag till sökord för en första litteratursökning. I övrigt har det inte använts som ett verktyg i denna litteraturöversikt (Open AI 2025).

Forskningsetiska övervägande

Då denna studie grundar sig i tidigare publicerad forskning, behövdes inget etiskt godkännande för litteraturstudien (Mårtensson & Fridlund 2023, s.486). Däremot togs särskild hänsyn till att inkluderade artiklar följde och redovisade etiska riktlinjer och principer (Henricsson 2023b, s.56). Publicerat resultat har granskats, analyserats och presenterats korrekt. Särskild eftertänksamhet kring urval, inklusions- och exklusionskriterier har följts för undvikande av riktat resultat (Sandman & Kjellström 2018, s.332).Handledning har använts som råd, stöd och konsultation för säkerställd etisk korrekthet (Falk Brynhildsen & Henricsson 2023, s.524).

Förförståelse

Under processens gång har det funnits en förförståelse av arbete under pandemin inom hälso- och sjukvården. Detta har tagits extra hänsyn till och under hela studiens process har ett kritiskt förhållningsätt funnits för att minimera risken för bias (Sandman & Kjellström 2018, s.328–330).

RESULTAT

Dataanalys av artiklar resulterade i åtta subteman och tre teman som presenteras i Tabell 2. Dessa teman presenteras närmare i nedanstående text. En översikt av analyserade artiklar finns i Bilaga 2.

Tabell 2. *Subteman och teman*

<i>Subteman</i>	<i>Teman</i>
<i>Utbildningens påverkan på övergången Att introduceras till yrket</i>	Övergå från student till yrkesverksam under rådande omständigheter
<i>Dagliga arbetet i verksamheten Känslan av att göra skillnad Att hantera en bristande patientsäkerhet</i>	Upplevda arbetsförhållanden under pandemin
<i>Att hålla för hela yrkeslivet Livsvärldens betydelse för hantering av den utmanande situationen Att ta sig framåt trots pandemins effekter</i>	Hälsan och framtiden

Övergå från student till yrkesverksam under rådande omständigheter

Under detta tema framkommer svårigheter för de nyexaminerade sjuksköterskorna att hantera sin övergång från student till yrkesverksam. Upplevelsen av utebliven kunskap och förberedelser gjorde dem osäkra och en känsla av att sakna rätt kompetens och förutsättningar. Temat tar också upp introduktion till yrket och deras känsla av bristande eller uteblivet stöd från ledning och kollegor.

Utbildningens påverkan på övergången

Trots en gedigen utbildning framkom det i resultatet att sjuksköterskorna i övergången till yrkesverksam känt sig ha brister under utbildningen. Detta kunde gälla från att skolan lämnade över ansvaret för kompetensutveckling till arbetsplatserna (McMillian, Akoo & Catigue-Cates 2023) och att kunskaper som användes oftare inom yrkesverksamheten inte gavs fokus under utbildningen (Kovancı & Atlı Özbaş 2021; Ravik, Nielsen, Wighus, Mofossbakke & Haanes 2023). Detta försämrade känslan av att kunna ge vård som yrkesverksam (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022).

Utifrån analysen framkommer det även att utbildningstiden erbjöd betalda tjänster för att avlasta vården istället för handledarledd praktik, helt avbruten praktikperiod eller virtuell träning som praktik (McMillian, Akoo & Catigue-Cates 2023; Palese et al. 2022; Ravik et al. 2023). Påverkan av denna missade sista period, som vanligtvis knyter ihop säcken, lämnade de nyexaminerade sjuksköterskorna med en känsla av att vara dåligt förberedda för att ge vård (McMillan, Akoo & Catigue-Cates 2023; Palese et al. 2022; Ravik et al. 2023). Träning och övning i viktiga kompetenser så som prioritering, patientkontakt och läkemedelsräkning blev lidande till förmån för behovet av personal, vilket påverkade deras uppfattning om sin egen kompetens som yrkesverksam (McMillan, Akoo & Catigue-Cates 2023; Palese et al. 2022; Ravik et al. 2023).

Känslan av att efter avslutad utbildning vara övergiven av universitetet samt de brister som upplevdes i utbildningen, ledde till försämrad möjlighet att koppla teoretisk kunskap till praktik samt att kunna hantera övergången till yrkesverksam på ett bra sätt (Godbold, Whiting, Adams & Chokepermal-Naidu 2024; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Trots detta fanns det en glädje över att få börja praktisera yrket i verksamhet, men detta gav upphov till skuld känslor på grund av de svåra omständigheterna under pandemin (Kovancı & Atlı Özbaş 2021).

Att introduceras till yrket

Från det analyserade materialet visas att nyexaminerade sjuksköterskor under pandemin gjorde medvetna karriärsval inför det första jobbet (McMillian, Akoo & Catigue-Cates 2023). De sökte sig till arbetsmiljöer där de visste att de skulle vara stöttade och att de skulle få lov att vara nya (McMillian, Akoo & Catigue-Cates 2023; Ravik et al. 2023). Tidigare positiva upplevelser av en verksamhet som student ledde till större motivation att söka en tjänst inom den verksamheten (McMillian, Akoo & Catigue-Cates 2023; Ravik et al. 2023). Detta hjälpte till att få ett grepp om hur det skulle vara och kunna förbereda sig inför det kommande yrkeslivet, trots pandemins påverkan på hälso- och sjukvården (McMillian, Akoo & Catigue-Cates 2023).

Pandemins påfrestningar på personalbehov ledde till att introduktionsprogram för nyexaminerade blev lidande (Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Palese et al. 2022). Av de som arbetade inom Covid-19 vården hade 82,5% fått ett introduktionsprogram, kontra 91,9% som inte arbetade med Covid-19 drabbade patienter (Palese et al. 2022). Resultatet visar att mentorskapet som nyexaminerade sjuksköterskor förväntade sig att få på arbetsplatsen blev förbisedda, vilket också påverkade upplevelsen av yrkesetablering (Godbold et al. 2022; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Ravik et al. 2023). Bristande introduktion och mentorskap påverkade möjligheterna att lära sig sina arbetsuppgifter (Ravik et al. 2023). Introduktion, mentorskap och en stöttande miljö uppfattades som viktiga faktorer för att underlätta övergången mellan student och yrkesverksam (Brook, Duguid & Miller 2023).

Nyexaminerade sjuksköterskor som startade sin karriär under pandemin uttryckte ett större behov av stöd från chefer och medarbetare för att underlätta övergången till yrkesverksam (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Speciellt under de rådande omständigheterna med personalbrist, osäkerhet och bristande kompetensutveckling (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). I en miljö med bristande stöd från ledningen skapades känslor av övergivenhet, osäkerhet, underskattning och värdelöshet, vilket påverkade arbetslivet och hälsan negativt (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Noer, Glavind, Lorenzen, Nielsen & Ankersen 2023). De saknade även generell information om arbetsplatsen och arbetsuppgifter de skulle utföra (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Med bristande praktisk träning på grund av avbruten eller inställd praktik, upplevdes brister i ledningens stöd för att på ett bra sätt komma in i arbetsuppgifterna (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022).

Bristande kompetensutveckling ledde till att nyexaminerade sjuksköterskor upplevde sig ha svårt att leva upp till sina egna förväntningar om yrkesutförandet och därmed ifrågasatte de sitt egenvärde (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022). Detta ledde till osäkerhet i yrkesutförandet och i vissa fall också att de bytte jobb för att det var alldeles för krävande att nå upp till den nivå på kompetens som de saknade (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Ravik et al. 2023). Arbetsplatsen problematiserades och negativ arbetsplatskultur ökade benägenheten för att söka sig vidare (McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Noer et al. 2023). Trots svårigheterna under pandemin ansåg sig 72% av tillfrågade i studien av Noer et al. (2023) att de kunde se sig själva arbeta inom yrket.

Arbetsförhållanden under Covid-19 pandemin

Detta tema tar upp det dagliga arbetet i verksamheten under pandemin, vilken påverkan arbetsmiljön och de förändrade rutinerna hade. Nyexaminerade sjuksköterskor utvecklade en känsla av att göra skillnad hos patienter genom att de fick ta större ansvar

i det dagliga arbetet. Patientsäkerheten var en stor fokusfråga under pandemin på grund av flera faktorer i organisationen samt hos de själva.

Dagliga arbetet i verksamheten

En stor påverkan på nyexaminerade sjuksköterskor var arbetsmiljön (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Under Covid-19 pandemin upplevdes stor stress på grund av personalbrist, fler arbetsuppgifter på grund av kollegial frånvaro, ständig sysselsättning och inkommande patienter (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022). I studien av Noer et al. (2023) uppger 32% av deltagarna förändrade arbetsuppgifter och 26% uppger ökat antal arbetsuppgifter. Detta ledde till förlängda arbetstider, överarbete och ökad arbetsstress vilket kunde leda till en försämrad psykisk hälsa och utmattning (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022). Av tillfrågade i studien av Noer et al. (2023) uppgav 13% förändringar i sitt arbetsschema under pandemin, samt 32% kände stor eller mycket stor oro över arbetsstressen (Noer et al. 2023). Många nyexaminerade arbetade på nyöppnade Covid-19 vårdavdelningar, vilket innebar att arbetsmiljön var ständigt föränderlig med nya restriktioner, riktlinjer och arbetssätt (Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Detta ledde till rädsla över personalomsättningen då många kollegor valde att lämna yrket (Brook, Duguid & Miller 2023; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023).

Nyexaminerade sjuksköterskor blev tydligt medvetna om utbrändheten hos sina mer erfarna kollegor på grund av pandemins effekt (Brook, Duguid & Miller 2023; Kovancı & Atlı Özbaş 2021; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023). Detta kunde bidra till att mer erfarna kollegor brast i mentorskap och stöd, vilket påverkade deras upplevda kompetens och självförtroende (Brook, Duguid & Miller 2023; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023). I det analyserade materialet framkommer att nyexaminerade sjuksköterskor hade en blandad upplevelse av kollegornas uppfattning om dem. I vissa fall upplevde de högre förväntningar på sig, då de varit med om Covid-19 vård under praktiken (Godbold et al. 2022; Ravik et al. 2023) och att mer erfarna kollegor oftare klagade på deras kompetens och kunskap (Kovancı & Atlı Özbaş 2021; Ravik et al. 2023). I andra fall upplevdes en stöttande miljö där frågor och feedback var förväntat (Kovancı & Atlı Özbaş 2021; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Ravik et al. 2023).

Känslan av att göra skillnad

Pandemins utveckling och behovet att arbeta inom hälso- och sjukvården gav upphov till ökade känslor av att kunna göra skillnad (Noer et al. 2023). Större behov av att arbeta som sjuksköterska återfanns hos 60% av tillfrågade (Noer et al. 2023). Detta genom att agera som patientens advokat och stå upp för ojämlig vård (Godbold et al. 2022). Pandemins påverkan gav också upphov till att nyexaminerade tog på sig större ansvar i arbetet, vilket medförde att de upplevde sig ha möjligheter att göra skillnad (Brook, Duguid & Miller 2023; Godbold et al. 2022). Nyexaminerade sjuksköterskor problematiserade inte själva yrket när det kom till att inte kunna göra skillnad, utan pekade ut arbetsplatsen som orsak (McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023).

Att hantera en bristande patientsäkerhet

Vid yrkesstart upplevdes känslor av osäkerhet i förhållande till bristande kunskap och kompetens (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021; Ravik et al. 2023). Dessa känslor kopplade nyexaminerade sjuksköterskor till otillräcklig praktisk övning på arbetsplatsen eller praktik under utbildningstiden. Otillräcklig övning gav svårigheter i att utföra de rent praktiska momenten inom sjuksköterskans kompetensområde korrekt (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021; Palese et al. 2022; Ravik et al. 2023). Kompetensbristen blev påtaglig i akutsituationer så som hjärt- och lungräddning, kritisk försämring av patienten samt vid dödsfall (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022). Resultatet visar även att nyexaminerade sjuksköterskor behövde ta sig an arbetsuppgifter utanför sjuksköterskans kompetensområde (Kovancı & Atlı Özbaş 2021; Ravik et al. 2023), agera arbetsledare utan kunskap och erfarenhet (Godbold et al. 2022) och utföra arbetsuppgifter utan tillräcklig kompetens (Palese et al. 2022; Ravik et al. 2023). Detta ledde till en rädsla för nya och okända arbetsuppgifter samt en känsla att vara ute på djupt vatten (Brook, Duguid & Miller 2023; Kovancı & Atlı Özbaş 2021).

Vårdenheternas personaltillgång och den höga omsättningen av patienter påverkade nyexaminerade sjuksköterskors uppfattningar om vårdkvalité samt hur patientsäkert arbetssätten egentligen var (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). De var oroliga över att inte kunna vårda patienterna på bästa vis och möjligen skada patienterna på grund av externa påfrestningar så som arbetsmiljö, personalbrist, arbetsuppgifter, stress samt vårdskador på grund av bristande materialtillgång (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Vidare påvisas att behovet av att ha på sig skyddsutrustning och förhålla sig till att minimera den direkta kontakten med patienterna bidrog till mindre engagemang för patienten (Ravik et al. 2023). Svårigheter framkom också om att skapa en relation och kommunicera bakom sin skyddsutrustning vilket nyexaminerade sjuksköterskor upplevde påverka patientsäkerheten (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022).

Hälsan och framtiden

Detta tema tar upp de fysiska och psykiska påfrestningarna pandemin hade på de nyexaminerade sjuksköterskorna samt de långvariga effekterna av att arbeta under denna period. Livsvärlden och tidigare erfarenheter hade stor betydelse för hur den utmanande situationen hanterades. Trots de negativa upplevelserna under pandemin upplevdes en positiv tro på sig själv samt att kunna göra skillnad genom sitt arbete.

Att hålla för hela yrkeslivet

Det framkom stora känslomässiga påfrestningar relaterat till att komma in i yrkeslivet i en pandemi. Nyexaminerade sjuksköterskors brist på erfarenhet påverkade den fysiska, psykiska och sociala hälsan (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta,

Espremans-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Kovancı & Atlı Özbaşı 2021). Fysisk hälsa påverkades på grund av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD), utmattning, ångest och panik. Psykisk hälsa påverkades av känslor av sorg, rädsla för att misslyckas, känslor av otillräcklighet och social acceptans. I kombination med minskade möjligheter för återhämtning, personalbrist och förlängda arbetstider, infann sig känslan av att vara traumatiserad av pandemin (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremans-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaşı 2021). Studien av Brook, Duguid och Miller (2023) visade att 27% av tillfrågade uppfyllde screeningpoäng för att troligtvis vara drabbade av PTSD.

De känslomässiga påfrestningarna samt arbetsförhållandena under Covid-19 pandemin skapade oro över hur de skulle orka fortsätta inom yrket. Faktorer som påverkade viljan att lämna yrket var den höga arbetsbördan i kombination med låg lön, bristande introduktion vilket skapade stress och ångest samt avsaknad av stöttande ledarskap (Brook, Duguid & Miller 2023; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaşı 2021; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Noer et al. 2023). Det framkom även en ilska riktad mot myndigheter över det bristande stödet, bristande lönediskussion och otydliga riktlinjer (Brook, Duguid & Miller 2023; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023). Eftersom de nyexaminerade sjuksköterskorna kastades in på olika avdelningar där det behövdes personal, skapades en frustration över både kompetensbrist och ersättning för det gjorda arbetet, vilket skapade funderingar kring hur de värdesattes av samhället (Brook, Duguid & Miller 2023; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023).

Pandemin skapade en känsla av att behöva förändra framtiden för både dem själva men också alla framtida sjuksköterskor. Förhållanden och det de upplevt blev moraliskt tungt att bära (Brook, Duguid & Miller 2023; Godbold et al. 2022; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023). Under sin första tid som sjuksköterska bevittnades många dödsfall, men även ensamhet och lidande hos patienterna relaterat till besöksrestriktioner som väckte svåra känslor hos dem (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremans-Cidón & Movilla-Fernández 2022; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023; Palese et al. 2022). För att kunna hantera sin situation som nyexaminerad sjuksköterska under pandemin framkom egna metoder, men även andra former av externt stöd. Exempelvis hade deltagarna gjort aktiva val att inte använda sociala medier och följa nyheter för att på så vis få en paus från Covid-19 (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremans-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022). Det som lyftes fram som allra viktigaste var stödet från kollegorna runt omkring som på riktigt kunde förstå vad de genomgick (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremans-Cidón & Movilla-Fernández 2022).

Livsvärldens betydelse för hantering av den utmanande situationen

Nyexaminerade sjuksköterskor hade stora interna utmaningar under sitt dagliga arbete under pandemins förutsättningar. De hade ett stort behov att känna sig trygga, då kontakten med Covid-smittade patienter ökade den redan höga känslan av utsatthet och ångest (Fernández-Basanta, Espremans-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaşı 2021). Utöver att hantera sin egen ångest, behövdes konstant ångest och lidande från patienter hanteras, vilket lämnade dem mentalt dränerade (Godbold et al. 2022).

Vilka mentala förutsättningar de nyexaminerade sjuksköterskorna bar med sig in i sin yrkesroll visade sig påverka deras upplevelser av såväl arbetsmiljö som känslor av stressymptom (Brook, Duguid & Miller 2023). Förutsättningar i kombination med hög arbetsbörda kunde skapa stress och trötthet (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Att inte kunna hantera stressen och ha svårigheter med sin stressnivå upplevdes bidra till skuld-känslor (Godbold et al. 2022).

Under övergången från student till yrkesverksam blev tidigare erfarenheter från andra kontexter i livet mer tydliga, att de som hade mycket livserfarenhet också klarade övergången till yrkesverksam på ett bättre sätt (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023). Många upplevde även att övergången skedde till en främmande, fientligt och instabil arbetsplats som var till en stor kontrast mot upplevelser under studietiden (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022).

Att ta sig framåt trots pandemins effekter

Det fanns en uppfattning hos de nyexaminerade sjuksköterskorna att bristen på kompetensutveckling på arbetsplatsen under pandemin ledde till överarbete och utbrändhet, vilket upplevdes hindra deras vidare yrkesutveckling (Brook, Duguid & Miller 2023; Godbold et al. 2022). Palese et al. (2022) visade att det fanns skillnader i upplevd kompetens mellan nyexaminerade under Covid-19 och mellan dem som examinerats innan pandemin. Nyexaminerade sjuksköterskor under Covid-19 hade högre upplevd kompetens inom terapeutiska interventioner samt vårdkvalitet, jämfört med innan pandemiutbrottet (Palese et al. 2022). Dock saknades speciell kompetensutveckling i kommunikationen om svåra ämnen så som döden (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022).

Många ansåg att trots pandemin och kriserna som den medförde, att de kunde lära sig och utvecklas i den kliniska miljön (Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022). Positiva upplevelser trots pandemins konsekvenser framkom. Upplevelserna hade gett betydande erfarenheter inför framtiden (Brook, Duguid & Miller 2023; Kovancı & Atlı Özbaş 2021; McMillian, Akoo & Catigbe-Cates 2023). De har blivit mer bestämda, mer flexibla och anpassningsbara, lärde sig nya kompetenser och fick fler möjligheter att utvecklas i sitt yrke (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022). De upplevde sig ha bättre kunskaper i ledarskap, delegation och snabbare beslutsfattande efter upplevelserna under pandemin, dessutom ökade självförtroendet kopplat till mer samarbete med andra professioner inom hälso- och sjukvården (Brook, Duguid & Miller 2023; Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández 2022; Godbold et al. 2022; Kovancı & Atlı Özbaş 2021). De som ansågs sig ha haft handledning under omplaceringar såg det som kompetenshöjande (Brook, Duguid & Miller 2023). När de mötte patienterna drabbade av Covid-19, så började de se personen bakom sjukdomen, detta ledde till minskad ångest och ökad kontroll (Kovancı & Atlı Özbaş 2021). Upplevelserna under pandemin ökade känslan av att sjuksköterskeyrket är

rätt yrkesval hos 22% av deltagarna i studien av Noer et al. (2023). Däremot ansåg 34% sig ha känslan av minskad önskan att arbeta som sjuksköterska (Noer et al. 2023).

DISKUSSION

Metoddiskussion

Genom att göra en litteraturöversikt över det aktuella ämnet, samlades relevant kunskap för att en fördjupad bild av syftet skulle synliggöras (Friberg 2022b, s.188). En styrka i studien var tydligt definierade inklusion- och exklusionskriterier. Detta bidrog till ett homogent artikelurval och ökade relevansen till syftet, vilket ökar trovärdigheten. En annan uppbyggnad av inklusion- och exklusionskriterier kunde eventuellt ha resulterat i ett annat urval av artiklar och därmed ett annat resultat (Hellberg & Karlsson 2023, s.99). Användandet av både kvalitativa och kvantitativa data i litteraturstudien har stärkt resultatets trovärdighet, då kvantitativa data kan vara en möjlighet till att stärka kvalitativa upplevelser, samt att uppvisa bredden av problematiken (Borglin 2023, s.245).

Innan litteratursökningen påbörjades utformades ett arbetsdokument där relevanta sökord, teman och avgränsningar diskuterades och bestämdes för att få fram relevant litteratur. Sökningens antal samt dubletter kan indikera på att sökorden var relevanta och gav ökad sensitivitet (Henricson 2023a, s.494; Östlundh 2022, s.89). Litteraturstudiens forskarpar ansåg att användandet av AI var en hjälp i att avgränsa sökorden mot syftet. Sökorden från AI granskades kritiskt utifrån relevans och valdes att behållas då de ansågs vara träffsäkra mot syftet. Därefter användes inte AI mer i denna litteraturöversikt, utan kriterier för inklusion och exklusion diskuterades fram i forskarparet (Henricsson 2023a, s.494). Generaliserbarheten av litteraturöversikten stärks av tydliga inklusion- och exklusionskriterier (Billhult 2023, s. 143).

Trovärdigheten har stärkts genom användandet av två databaser för sökning av litteratur. Användandet av PubMed som riktar in sig mer på medicinska artiklar var relevant på grund av att dubletter från CINAHL förekom (Östlundh 2022, s.89). Användningen av enbart två databaser kan innebära en risk att vissa artiklar missades som hade kunnat finnas i ytterligare databaser och därmed öka sensitivitet och trovärdighet (Henricson 2023a, s.494). Tiden ålagd informationshämtningen samt det stora sökresultatet i den initiala informationssökningen ansågs vara tillräcklig för att uppfylla studiens syfte, därmed användes inte flera databaser för att söka fram litteratur (Henricsson 2023a, s.494). Den successiva minskningen av artiklar i urvalsprocessen visar på en systematisk och transparent gallringsprocess, vilket är en styrka i studien (Östlund 2022, s.101–102). Dock så kan det innebära en risk för potentiell exklusion av studier som hade kunnat bidra med relevant kunskap, vilket minskar trovärdigheten. Detta gäller särskilt vid abstraktgranskningen, där studier med vagt skrivna abstrakt kan ha sorterats bort trots att de i fulltext hade varit relevanta (Östlund 2022, s.101–102). Artiklarna som kommit med i urvalet har genomgått peer review, vilket stärker trovärdigheten då andra forskare har granskat studierna (Henricson 2023a, s.495). Trovärdigheten och validiteten har också stärkts av handledare som granskat arbetet samt de inkluderade artiklarna. Grupphandledning hade kunnat bidra till att öka litteraturöversiktens trovärdighet och pålitlighet ytterligare (Henricsson 2023a, s.496; Segesten 2022b, s.27; Henricson & Billhult, 2023, s.122).

Kvalitetsgranskningen möjliggjorde en strukturerad bedömning av artiklarnas tillförlitlighet, vilket anses som en styrka och stärker pålitligheten i litteraturstudien (Henricsson 2023a, s.495). En styrka som ses i både kvalitetsgranskningen och dataanalysen var att denna gjordes först enskilt sedan gemensamt, vilket minskade risken för feltolkning av innehållet i artiklarna och artiklarnas vetenskapliga kvalitet (Carlson & Stenberg 2023, s.210). Detta bidrog även till att olika nivåer av förförståelse för ämnet gavs mindre utrymme och fokus. Detta för att minimera påverkan på pålitligheten i studien (Mårtensson & Fridlund 2023, s.484). Vid skillnader i tolkningen av datan, diskuterades dessa skillnader tills konsensus nåddes. Detta bidrar till att öka studiens tillförlitlighet (Mårtensson & Fridlund 2023, s.484–486). Kvaliteten på inkluderade artiklar granskades med hjälp av SBU:s granskningsmall för kvalitativa studier. Mallen är väletablerad och ofta använd inom hälsoforskning, även om full psykometrisk validering saknas, vilket ses stärka kvaliteten i litteraturöversikten (Henricsson 2023a, s.495). Användandet av en egengjord mall med inspiration av Friberg (2022c, s.239–240) kan ha utgjort en begränsning då den egengjorda mallen saknar etablerad validitet. Å ena sidan så fanns insikten om att det saknades kunskap att använda sig av en färdig mall från SBU för granskning av kvantitativ forskning. Å andra sidan fanns insikten om tillräcklig kunskap att använda sig av Fribergs frågor och göra en sammanvägd kvalitetskontroll (Henricsson 2023a, s.495).

Artiklarna som inkluderats i studien kommer från flertalet olika länder, vilket stärker litteraturstudiens överförbarhet, dock så ses en möjlig begränsning med detta då internationella skillnader i utbildningssystem, introduktionsprogram och organisatorisk uppbyggnad av hälso- och sjukvården kan ha påverkat överförbarheten (Henricsson 2023a, s.496). Däremot finns det stärkt överförbarhet då urvalet av artiklar, dataanalysen, tydliga inklusions- och exklusionskriterier beskrivits i detalj (Henricsson 2023a, s.494). Dessutom blir reliabiliteten stärkt av att liknande resultat ses i studier gjorda globalt (Billhult, 2023, s. 144–145). För att förbättra litteraturöversiktens överförbarhet, krävs bredare sökningar i fler databaser, ett större och bredare urval, artiklar med högre kvalitet samt ett bredare teoretiskt perspektiv (Henricsson 2023a, s.493). Utöver detta ser forskarparet ett behov av fortsatta empiriska studier med mer omfattande design.

Genom användningen av det engelska språket för att formulera sökord stärktes urvalet då engelskan klassas som det vedertagna vetenskapliga språket (Segesten 2022a, s.67). AI användes enbart för den initiala sökningen, se Bilaga 1. Sökord som tillkom därefter formulerades genom gemensam diskussion och översättning via Google Translate och Cambridge Dictionary. Däremot är engelska inte ett modersmål, vilket kan ha påverkat tolkningen av upplevelserna som beskrivs i texterna (Östlundh 2022, s.91). Detta motverkades i största möjliga mån genom att bibehålla artiklarnas resultat i originalspråk fram tills litteraturöversiktens resultat skrevs fram. Dessutom ansågs det finnas tillräckligt goda engelska kunskaper hos litteraturöversiktens forskarpar från sammanlagt åtta års tidigare studier på högre nivå, samt skönlitterär läsning på engelska för att tillgodogöra sig informationen från artiklarna. I de fall där enskilda ord eller meningar skapade förvirring kring dess innebörd, tillfrågades Google Translate, Cambridge Dictionary samt personer med engelska som modersmål, vilket stärkt förståelsen kring innehållet i artiklarna (Östlundh 2022, s.91).

Då artiklarnas forskningsfrågor ansågs handla om känsliga ämnen som kunde skapa obehag för deltagare lades stor vikt på att de inkluderade artiklarna skulle följa etiska riktlinjer och principer. Dessutom ansågs viss datainsamlingsmetod kunna skapa ett skevt resultat i studier då deltagarnas upplevelser kan ha blivit påverkade av otrygghet, gruppträck och andra sociala regler under fokusgrupper, därför exkluderades dessa studier ur litteratursammanställningen (Wibeck 2023, s.168). Däremot kan fokusgrupper med rätt gruppdynamik ha stärkt kvalitén i litteraturstudien och bidragit med fördjupad förståelse för ämnet.

Resultatdiskussion

Skillnader mellan förberedande teori och verksamhetens praktiska verklighet

Resultatet talar för skillnader mellan utbildning och praktisk verksamhet vilket påverkar nyexaminerade sjuksköterskors upplevda yrkeskompetens. Skillnaderna består i att nyexaminerade sjuksköterskor saknar tillräcklig kunskap och klinisk kompetens samt förmågan att prioritera, utan agerar utifrån riktlinjer och sina tidigare teoretiska kunskaper för att förstå situationen framför sig (Benner 1982). Martínez-Linares, Martínez-Ýebenes, Andújar-Afán och López-Entrambasaguas (2019) studie visar att utbildningens erbjudna teoretiska kunskap till stor del inte användes ute i verksamheten. I en konceptanalys visas stark koppling mellan utbildning, individuella faktorer, organisatoriska faktorer såsom personal- och materialbrist, personalens välmående och utveckling av klinisk kompetens hos studenter (Nabizadeh-Gharghozar, Alavi & Ajorpaz 2021). Känslan av kompetens påbörjas redan som student, vilket innebär behov av stöttande miljöer redan under utbildningstiden som ser till individens styrkor och svagheter. Utbildningens förberedelse bör ta studenterna till största möjliga mån mot kompetent-nivån enligt Benners teori (1982). Kravet på utbildningen blir därmed att hålla sig a jour med verksamheternas kunskapskrav och kompetensbehov för att vara väsentliga (Regeringen u.å.b). Dessutom bör hälso- och sjukvården bidra till stöttande miljöer för studenter under praktikperioder för att möjliggöra en mer jämlik och kompetensbyggande utbildning. På så vis säkerställs kompetensförsörjningen till arbetslivet trots yttre omständigheter. Vilket kan innebära minskning av resurser för kompetensutveckling efter examen, då nyexaminerade redan är mer kompetenta och kunniga. Detta kan frigöra resurser för hälso- och sjukvården och därmed förbättra arbetsmiljön för befintlig personal och effektivisera det dagliga arbetet för all hälso- och sjukvårdspersonal. Dessutom minskas riskerna för patienterna av en förbättrad utbildning genom möjlig förbättring av patientsäkerhet, ökad kunskap och kompetens. Även belastningen kan minska på de nyexaminerade sjuksköterskorna och bidra till en mer hållbar arbetssituation då de är mer förberedda för ett arbetsliv och upplever ett minskat glapp mellan teori och praktik.

Introduktion som en nyckel till framgång

I resultatet framkommer brister i introduktionen till arbetslivet som nyexaminerad sjuksköterska under pandemin med en negativ påverkan på det dagliga arbetet. Tiden ålagd en introduktion inom verksamheter varierar, men har i studier uppgetts till fyra till sex veckor (Detlín et al. 2022). Deltagare i tidigare studier har uppgett tiden som otillräcklig för att känna trygghet i rollen som sjuksköterska och kompetent utföra det dagliga arbetet (Brown et al. 2018; Sterner, Eklund & Nilsson 2023).

Benner (1982) påtalar att en kompetent sjuksköterska varit inom samma verksamhet i två till tre år, vilket innebär att självständighet och kompetens efter fyra till sex veckor kan vara ett ouppnåeligt mål för både den nyexaminerade sjuksköterskan och verksamheten i sig. Längre introduktionstid har visat koppling till förbättrad övergång från student till yrkesverksam, främst genom mentorskap, kompetensutveckling, kunskap om rutiner, arbetssätt och elektroniska system samt socialisering in i arbetsgruppen (Abdelalim et al. 2025; Andersson, Graneheim & Nilsson 2022; Frögéli, Rudman & Gustavsson 2019; Jangland, Gunningberg & Nyholm 2021). Fördelarna med introduktion är möjligheten att lära en praktisk struktur i det dagliga arbetet samt bygga tydlighet i sjuksköterskerollen och högre behärskning av praktiska moment i vårdandet, vilket kan höja självförtroende hos nyexaminerade sjuksköterskor och därmed minska stress (Andersson, Graneheim & Nilsson 2022; Frögéli, Rudman & Gustavsson 2019). När en mer erfaren sjuksköterska bistår den nyexaminerade sjuksköterskan i praktiska moment, svarar på frågor samt ger feedback och bekräftelse ökar nyexaminerade sjuksköterskors känsla av att vara kompetenta (Jangland, Gunningberg & Nyholm 2021). Problematiken som uppkom i pandemin var bristen på kompetent personal att rådfråga (Pogorzelska-Maziarz et al. 2023), vilket också visas i litteraturöversiktens resultat.

En god introduktion kan antas leda till en bättre och snabbare kompetensutveckling hos nyexaminerade (Benner 1982). Detta kan också leda till att nyexaminerade sjuksköterskor skyndsammare blir självständiga i det dagliga arbetet, blir mindre stressade och integreras bättre i det sociala sammanhanget. På så vis kan en förbättrad introduktion som ser till den enskilda sjuksköterskans kunskaper och kompetenser bidra till en mer hållbar arbetsmiljö, en förbättrad hälsa för individen samt kompetens- och kunskapsutveckling inom hälso- och sjukvården (Regeringen u.å.c).

Sjuksköterskans kompetens och dess betydelse för patientsäkerheten

Resultatet påvisade upplevelser av att konsekvent utföra arbetsuppgifter som faller utanför den nyexaminerade sjuksköterskans kompetens och erfarenhetsnivå. Resultatet stärks av tidigare forskning som påtalar att arbetsuppgifter utfördes av sjuksköterskor utan rätt kompetens eller erfarenhet under pandemin (Marceau et al. 2022; Pogorzelska-Maziarz et al. 2023; Tong, Zhu, Wang, Cheong & Van 2022).

I resultatet påtalas oro över personlig skyddsutrustning och dess påverkan på given vård. Cha och Park (2025) talar om kommunikationsproblem kopplat till skyddsutrustning, vilket försvårade patientbedömningar med risk att missa små förändringar hos patienten. Delvis relaterat till visir (Sequira, Nayak & Nayak 2024) men också brist på munskydd vilket resulterade i kortare vårdmöten samt begränsat antal personal på patientsalen för att minska smittorisen och öka säkerheten för patient och sjuksköterskorna (Cho, Sagherina & Steege 2021; Pogorzelska-Maziarz et al. 2023). Utifrån Benners teori (1982) kan en novis sjuksköterska inte uppmärksamma små förändringar i patientens kliniska tillstånd då de har begränsad erfarenhet av vårdssituationer. Enligt Benner (1982) kan även rutinerade sjuksköterskor vara novisa, då de upplever och erfar något nytt i verksamheten. Detta innebär att alla sjuksköterskor var novisa när det kom till Covid-smittade patienter. Vidare påtalas vikten av att ha experter och skickliga sjuksköterskor för att möjliggöra att kompetensutveckling kan ske hos den novisa och avancerade nybörjaren (Benner 1982). Under pandemin är det troligt att patientsäkerheten försämrades då det existerade en stor

osäkerhet eftersom expertis inom området saknades, samt att tydliga regler och riktlinjer inte existerade eller förändrades dagligen. Därmed ses risker för patienternas vård under pandemin.

Tong et al. (2022) påvisar att vårdkvalité påverkas av erfarenhet och kunskap. Utöver detta påverkas vårdkvalitén negativt av stress (Smith et al. 2025). Nyexaminerade sjuksköterskor känner generellt högre grad av stress (Detlín et al. 2022), vilket resultatet visar att det påverkar vårdkvaliteten och patientsäkerheten. Detta kan ha lett till att patienterna inte fått vården de behövt och krävt, vilket stärks av studien av Pogorzelska-Maziarz et al. (2023). Vidare påvisar Pogorzelska-Maziarz et al. (2023) bortprioritering av patientens behov och basal omvårdnad under pandemin. Påverkan på patientsäkerheten under pandemin med brister och risker påvisar ett behov av förbättring inför eventuellt liknande situationer. Patientsäkerheten skall vara högsta prioritet, då hälso- och sjukvårdens arbete utgår ifrån patientsäkerhetslagen (SFS 210:659) samt skall tillgodose god och jämlik vård (Regeringen u.å.a). Nelson, Murdoch och Norman (2021) påvisar bristande evidens bakom information till sjuksköterskor under pandemin, vilket sjuksköterskor under pandemin ifrågasatte. Enligt ICN (2021) har sjuksköterskan skyldighet att bedriva evidensbaserat arbete. Detta har inte fullt ut följts under pandemin, vilket framkommer i resultatet. Därmed bör intresse finnas för hälso- och sjukvården att undvika liknande situationer i kris. Erfarenhet, kunskap, kompetens och personliga egenskaper bör inte förbises och påverka vården.

Vikten av stöd och uppskattning för att kunna hålla för ett helt yrkesliv

Resultatet visar på att nyexaminerade sjuksköterskors hälsa påverkats negativt av pandemin. Enligt Agenda 2030 (Regeringen u.å.a) ska förbättringsarbete ske för att uppnå en god och jämlik psykisk och fysisk hälsa hos alla människor. Negativ påverkan på hälsan bekräftas i flera studier, personal som främst vårdade Covid-19 drabbade patienter, visade högre sannolikhet av att drabbas av kronisk trötthet, stressrelaterad ohälsa, utbrändhet, ångest och symtom på PTSD (Bártlová et al. 2023; Cengiz, Isik, Gurdap & Yayan 2021; Ebrahimi, Jafarjalal, Lotfolahzade & Kharghani Moghadam 2021; Irandoost et al. 2022; Lavoie-Tremblay et al. 2022; Marceau et al. 2022; Pogorzelska-Maziarz et al. 2023; Smith et al. 2025). Att sjuksköterskors hälsa drabbas av negativa följder på grund av arbetsmiljö och stress är utifrån hållbarhet oroväckande, då pandemin blottade brister inom arbetsmiljön. Personalbristen förvärrades av pandemins påverkan på hälso- och sjukvården, vilket innebär att det är viktigt att fokusera på att skapa hållbarbara arbetsförhållanden för medarbetare där den inte ger en negativ påverkan på hälsan.

I litteraturstudier av Lyu et al. (2024) påtalas att stress kan vara en av flera orsaker till att nyexaminerade sjuksköterskor lämnar yrket. Utifrån mål åtta i Agenda 2030 (Regeringen u.å.c) så skall arbetstagare ha en god arbetsmiljö. För att hälso- och sjukvården ska kunna vara hållbar bör personalhälsan och arbetsbelastningen vara på en rimlig nivå efter kompetens. Detta kan också styrkas av Benners teori (1982), att novisa och avancerade nybörjare inte kan arbeta på likadana sätt som en kompetent, skicklig eller expert. På så vis bör nyexaminerade sjuksköterskors arbetsuppgifter möta deras kompetensnivå för att inte försämra psykisk och fysisk hälsa, samt att hålla hälso- och sjukvården hållbar för en framtid som troligen kommer att belasta den ytterligare med oförutsedda händelser samt en åldrande befolkning.

För att motverka att sjuksköterskor lämnar yrket har studier visat att en stöttande miljö och sociala faktorer är en anledning att stanna kvar i yrket (Lyu et al. 2024; Varasteh, Esmaeili & Mazaheri 2022), vilket också bekräftas av resultatet. Tidigare forskning har även visat att externa motivationsfaktorer så som lön är särskilt viktigt för nyexaminerade och yngre sjuksköterskor (Varasteh, Esmaeili & Mazaheri 2022), vilket också kan påvisas i resultatet där det visar att de nyexaminerade sjuksköterskorna upplevde att de inte var tillräckligt kompenserade för det arbetet de gjorde. Det är av vikt att organisatoriska förändringar och adekvat lön ges till nyexaminerade och unga sjuksköterskor för att yrket och påfrestningarna arbetet ger dem, ska vara värda att utstå. Nöjdhet med lönen för utfört arbete har också visat minska känslan av utbrändhet (Niu et al. 2022), vilket talar för att tillräcklig kompensation bör vara av yttersta vikt för arbetsgivare att ge till nyexaminerade sjuksköterskor. Detta för att minska riskerna för att nyexaminerade sjuksköterskor drabbas av ohälsa på arbetsplatsen samt att öka välmående på arbetet (Niu et al. 2022). På så vis kommer hälso- och sjukvården kunna skapa en mer hållbar miljö för sjuksköterskor att stanna kvar i yrket, vilket också bidrar till att kompetens bibehålls och ökar på arbetsplatserna. Genom dessa förändringar kommer nyexaminerade sjuksköterskor kunna komma till en arbetsplats där introduktion till yrket samt framtid inom yrket upplevas bättre.

SLUTSATSER OCH FORTSATT FORSKNING

Syftet var att utforska nyexaminerade grundutbildade sjuksköterskors upplevelser och erfarenheter som yrkesverksamma under Covid-19 pandemin inom slutenvård.

Nyexaminerade sjuksköterskor som började arbeta under pandemin mötte stora utmaningar, då personalbristen och den ökade arbetsbelastningen minskade möjligheterna till introduktion, stöd och mentorskap. Detta påverkade nyexaminerade sjuksköterskor genom att skapa känslor av otillräcklighet genom bristande kompetens och kunskap. Glappet mellan teoretisk och praktisk kunskap blev större då nyexaminerade sjuksköterskor inte hade tillgång till stöd från mer erfarna kollegor i de frågor och funderingar de hade kring det dagliga arbetet. Som nybörjare finns behov av att samla erfarenheter för att på så vis utveckla den kliniska kompetensen och hantera vårdssituationer. Covid-19 pandemin innebar även kunskapsluckor om sjukdomen samt ökad arbetsbelastning för rutinerade (experter) sjuksköterskor. Vilket medförde att de hade svårigheter med att stötta mindre erfarna kollegor. Det bristande stödet och tryggheten skapade stress, ångest och trötthet hos nyexaminerade sjuksköterskor. Denna studie visar att erfarenheter och upplevelser var betydelsefulla för hur den nyexaminerade sjuksköterskan erfor övergången från student (novis) till yrkesverksam (avancerad nybörjare) under pandemin. Utifrån litteraturstudiens resultat föreslås studier av empirisk karaktär, som undersöker faktorer från tidigare livserfarenheter som möjligen påverkar sjuksköterskans förmåga att hantera stress och uppleva ovisshet mer hanterbar.

KLINISKA IMPLIKATIONER

Nyexaminerade sjuksköterskor är hälso- och sjukvårdens framtid. Mottagande av ny arbetskraft är av största vikt för att kunna tillgodose behovet hos patienterna och samtidigt ha en på sikt hållbar arbetssituation.

Vi anser utifrån litteraturöversiktens resultat av upplevelser och erfarenheter av introduktionen under pandemin för nyexaminerade sjuksköterskor behöver beaktas. Att introduktionen förlängs till tre månader. Därefter önskas en utökad förståelse och hantering för skillnad mellan novis och expertsjuksköterska inom slutenvården. Detta genom att en nyexaminerad sjuksköterska ansvarar för högst fyra patienter i taget, under första året, för att minska stress, bygga upp erfarenhet av situationer så mer kunskap om vårdmoment, prioriteringar och tidsplanering kan uppnås i den nya professionen.

REFERENSER

Artiklar märkta med “*” är inkluderade i resultatet.

Abdelaliem, S. M. F., Alsleem, D. K., Aladdad, S. K., Alqahtani, A. S., Alenazi, R. K., Alotaibi, M. G., Oqailan, H. K. & Almarshad, L. B. (2025). The relationship between practical skills confidence and readiness for transition to practice among nursing internship students: Exploring the mediating role of preceptorship. *Nurse Education Today*, 2025–04, 147, s.106587. DOI: 10.1016/j.nedt.2025.106587

Agyei, F. B., Bayuo, J., Baffour, P. K. & Laari, C. (2021). ”Surviving to thriving”: a meta-ethnography of the experiences of healthcare staff caring for persons with COVID-19. *BMC Health Services Research*, 2021–10, 21(1), s.1-14. DOI: 10.1186/s12913-021-07112-w

Ahlsson, A. (2020). Why change? Lessons in leadership from the COVID-19 pandemic. *European Journal of Cardio-Thoracic Surgery*, 58(3), s.411–413. DOI: 10.1093/ejcts/ezaa252

Andersson, A., Graneheim, U. H., Nilsson, M. S. (2022). Newly-graduated nurses’ work-integrated learning: A qualitative study from an educational and occupational perspective. *Nurse Education in Practice*, 2022–02, 59, s.103290. DOI: 10.1016/j.nepr.2022.103290

Bártlová, S., Chloubová, I., Tóthová, V., Hellerová, V., Kimmerová, J., Dolák, F., Shivairová, O., Kimmer, D. & Chrdle, A. (2023). Impacts of the Covid-19 pandemic on the lives and work of nurses. *Central European Journal of Nursing and Midwifery*, 2023, 14(4), s.1001–1009. DOI: 10.15452/cejnm.2023.14.0017

Benner, P. (1982). From novice to expert. *The American Journal of Nursing*, 1982–03, 82(3), s.402. DOI: 10.2307/3462928

Billhult, A. (2023). Mätinstrument och diagnostiska test. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.141–150.

Borglin, G. (2023). Mixed Metod. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.241–258.

*Brook, J., Duguid, B. & Miller, N. (2023). Symptoms of post-traumatic stress disorder in early career nurses during the COVID-19 pandemic: A longitudinal survey study. *Journal of Clinical Nursing*, 2023–10, 32, (23–24), s.8063-8077. DOI: 10.1111/jocn.16879

Brown, J., Hochstetler, G. A., Rode, S. A., Abraham, S. P. & Gillum, D. R. (2018). The lived experience of first-year nurses at work. *The Health Care Manager*, 2018–10, 37(4), s.281–289. DOI: 10.1097/HCM.0000000000000228

Carlson, E. & Stenberg, M. (2023). Etnografi och deltagande observation. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.197–212.

Cengiz, Z., Isik, K., Gurdap, Z. & Yayan, E. H. (2021). Behaviours and experiences of nurses during the COVID-19 pandemic in Turkey: A mixed methods study. *Journal of Nursing Management*, 2021–10, 29(7), s.2002–2013. DOI: 10.1111/jonm.13449

Cha, C. & Park, S. (2025). Information flow and nursing care during the early phase of the COVID-19 pandemic. *Journal of Clinical Nursing*, 2025–12, 34(12), s.5109–5116. DOI: 10.1111/jocn.15898

Cho, H., Sagherina, K. & Steege, L. M. (2021). Hospital nursing staff perceptions of resources provided by their organizations during COVID-19 pandemic. *Workplace Health & Safety*, 2021–4, 69(4), s.174-181. DOI: 10.1177/2165079920987543

Çinar, N., Menekşe, D., Tecik, S., Suzan, Ö. K. & Aydın, İ. (2023). Causes of burnout in nursing seniors: A mixed methods study. *Nurse Education Today*, 2023-12, 131, s.105979. DOI: 10.1016/j.nedt.2023.105979

Detlín, M., Nyman, V., Eklund, A. & Nilsson, M. S. (2022). The experience of new nurses' early working life: Learning in a hospital care context – An interview study. *Nurse Education in Practice*, 2022–11, 65, s.103506. DOI: 10.1016/j.nepr.2022.103506

Ebrahimi, H., Jafarjalal, E., Lotfolahzadeh, A. & Kharghani Moghadam, S. M. (2021). The effect of workload on nurses' quality of life with moderating perceived social support during the COVID-19 pandemic. *Work*, 2021–01, 70(2), s.347–354. DOI: 10.3233/WOR-210559

European Centre for Disease Prevention and Control (2020). *Options for the decontamination and reuse of respirators in the context of the COVID-19 pandemic*. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Options-for-shortage-of-surgical-masks-and-respirators.pdf>

Falk Brynhildsen, K. & Henricson, M. (2023).Handledning av examensarbete. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.523–537.

*Fernández-Basanta, S., Espremáns-Cidón, C. & Movilla-Fernández, M.-J. (2022). Novice nurses' transition to the clinical setting in the COVID-19 pandemic: A phenomenological hermeneutic study. *Collegian*, 29(5), s.654–662. DOI: 10.1016/j.colegn.2022.04.001

Folkhälsomyndigheten (2024). *När hände vad under pandemin?* <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/sjukdomsutbrott/arkiv-for-sjukdomsutbrott/covid-19-pandemin-2019-2023/nar-hande-vad-under-pandemin/> [2025-09-09]

Friberg, F. (2022a). Att göra en integrerande sammanställning av kvalitativ forskning – inspirerad av metasyntes. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s.169–184.

Friberg, F. (2022b). Att göra en litteraturoversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s.185–199.

Friberg, F. (2022c). Bilaga III Granskningfrågor för kvalitativa respektive studier. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s.239–240.

Frögéli, E., Rudman, A. & Gustavsson, P. (2019). The relationship between task mastery, role clarity, social acceptance, and stress: An intensive longitudinal study with a sample of newly registered nurses. *International Journal of Nursing Studies*, 2019-03, 91, s.60-69. DOI: 10.1016/j.ijnurstu.2018.10.007

*Godbold, R., Whiting, L., Adams, C. & Chokepermal-Naidu, Y. (2022). ‘All we’ve ever known is Covid’: A follow-up study with newly qualified nurses who worked as student nurses during the pandemic. *Journal of Clinical Nursing*, 33(1), s.381–392. DOI: 10.1111/jocn.16591

Göras, C. (2022). Implementering av säker vård. I Leksell, J. (red.) *Implementering av sjuksköterskans kärnkompetenser*. Liber AB, s.45–77.

Hellberg, S. & Karlsson, E.-K. (2023). I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.85–102.

Henricson, M. & Billhult, A. (2023). Kvalitativ metod. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.115–125.

Henricsson, M. (2023a). Diskussion. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.491–500.

Henricson, M. (2023b). Forskningsprocessen. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.45–60.

Hernandez, I., Söderström, M., Rudman, A. & Dahlgren, A. (2024). Under pressure – Nursing staff’s perspectives on working hours and recovery during the COVID-19 pandemic: A qualitative study. *International Journal of Nursing Studies Advances*, 2024-12, 7, s.100225. DOI: 10.1016/j.ijnsa.2024.100225

Högskolan i Borås (2025). *Sjuksköterskeutbildning*.
<https://www.hb.se/utbildning/program-och-kurser/program/sjukskoterskeutbildning/>
[2025-11-24]

ICN – International Council of Nurses (2021). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. Svensk översättning. Svensk sjuksköterskeförening. Tillgänglig på:
<https://swenurse.se/download/18.7104a0bd1817fce0092f0132/1656659417909/A4%20ICN%20Etiska%20kod%20enkelsidor.pdf> [2025-12-09]

Imkome, E., Soonthornchaiya, R., Moonchai, K., Kerdmakmee, C., Jitdorn, J., Suratako, S., Thongwachira, C., Pichaisongkram, S. & Matthews, A. K. (2025). Navigating challenges: Insights into nurses' experiences of caring for patients during the COVID-19 pandemic. *BMC Nursing*, 2025–04, 24(1), s.473–14. DOI: 10.1186/s12912-025-03053-5

Irandoost, S. F., Yoosefi Lebni, J., Safari, H., Khorami, F., Ahmadi, S., Soofizad, G. & Ebadi Fard Azar, F. (2022). Explaining the challenges and adaptation strategies of nurses in caring for patients with COVID-19: a qualitative study in Iran. *BMC Nursing*, 2022–06, 21(1), s.170–16. DOI: 10.1186/s12912-022-00937-8

Jangland, E., Gunningberg, L. & Nyholm, L. (2021). A mentoring programme to meet newly graduated nurses' needs and give senior nurses a new career opportunity: A multiple-case study. *Nurse Education in Practice*, 2021–11, 57, s.103233. DOI: 10.106/j.nepr.2021.103233

Kjellström, S. (2023). Forskningsetik. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.61–83.

*Kovancı, M. S. & Atlı Özbaş, A. (2021). 'Young saplings on fire': Newly graduated nurses in the COVID-19 pandemic – A qualitative study. *Journal of Nursing Management*, 2021–08. DOI: 10.1111/jonm.13460

Lavoie-Tremblay, M., Gélinas, C., Aubé, T., Tchouaket, E., Tremblay, D., Gagnon, M.-P. & Côté, J. (2022). Influence of caring for COVID-19 patients on nurse's turnover, work satisfaction and quality of care. *Journal of Nursing Management*, 2022–01, 30(1), s.33–43. DOI: 10.1111/jonm.13462

Lyu, X.-C., Huang, S.-S., Ye, X.-M., Zhang, L.-Y., Zhang, P. & Wang, Y.-J. (2024). What influences newly graduated registered nurses' intention to leave the nursing profession? An integrative review. *BMC Nursing*, 2024-01, 23(1), s.57-19. DOI: 10.1186/s12912-023-01685-z

Marceau, M., Ledoux, I., Lavoie, S., Douma, N. B., Mailhot-Bisson, D. & Gosselin, E. (2022). Exploration of the occupational and personal dimensions impacted by the COVID-19 pandemic for nurses: A qualitative analysis of survey responses. *Journal of Advanced Nursing*, 2022–07, 78(7), s.2150–2164. DOI: 10.1111/jan.15167

Martínez-Linares, J. M., Martínez-Yébenes, R., Andújar-Afán, F. A., López-Entrambasaguas, O. M. (2019). Assessment of Nursing Care and Teaching: A Qualitative Approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2019–08, 16(15), s.2774. DOI: 10.3390/ijerph16152774

*McMillian, K., Akoo, C. & Catigbe-Cates, A. (2023). New graduate nurses navigating entry to practice in the Covid-19 pandemic. *Sage Journal*, 2023–01, 55(1). DOI: 10.1177/08445621221150946

Melander, S., Dahl, O., Falk, A.-C., Lindström, V., Andersson, E., Gustavsson, P. & Rudman, A. (2024). Critical incidents and post-traumatic stress symptoms among experienced registered nurses during the COVID-19 pandemic: A cross-sectional study. *International Journal of Nursing Studies Advances*, 2024–06, 6, s.100194. DOI: 10.1016/j.ijnsa.2024.100194

Mårtensson, J. & Fridlund, B. (2023). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.473–490.

Nabizadeh-Gharghozar, Z., Alavi, N. M. & Ajorpaz, N. M. (2021). Clinical competence in nursing: A hybrid concept analysis. *Nurse Education Today*, 2021–02, 97, s.104728. DOI: 10.1016/j.nedt.2020.104728

Nantsupawat, A., Wichaikhum, O.-A., Abhicharttibutra, K., Sadarangani, T. & Poghosyan, L. (2023). The relationship between nurse burnout, missed nursing care, and care quality following COVID-19 pandemic. *Journal of Clinical Nursing*, 2023–08, 32 (15–16), s.5076-5083. DOI: 10.1111/jocn.1676

Nelson, H., Murdoch, N. H. & Norman, K. (2021). The role of uncertainty in the experience of nurses during the Covid-19 pandemic: A phenomenological study. *The Canadian Journal of Nursing Research*, 2021–06, 53(2), s.124–133. DOI: 10.1177/0844562121992202

Niu, A., Li, P., Duan, P., Ding, L., Xu, S., Yang, Y., Guan, X., Shen, M., Jiang, Y. & Luo, Y. (2022). Professional quality of life in nurses on the frontline against COVID-19. *Journal of Nursing Management*, 2022-07, 30(5), s.1115-1124. DOI: 10.1111/jonm.13620

*Noer, V. R., Glavind, J. G., Lorenzen, M. S., Nielsen, P. B. & Ankersen, P. V. (2023). Turnover intentions in a time marked by COVID-19: A cross-sectional survey among newly graduated nurses in Denmark. *Nordisk sygeplejeforskning*, 13(2), s.1–15. DOI: 10.18261/nsf.13.2.4

OpenAI (2025). *ChatGPT* [AI-modell]. Tillgänglig på <https://chat.openai.com>. [2025-09-02].

*Palese, A., Brugnolli, A., Achil, I., Mattiussi, E., Fabris, S., Kajander-Unkuri, S., Dimonte, V., Grassetti, L. & Danielis, M. (2022). The first COVID-19 new graduate

nurses generation: findings from an Italian cross-sectional study. *BMC Nursing*, 2022–05, 21(1). DOI: 10.1186/s12912-022-00885-3

Pourgholam, A., Zareiyan, A., Farsi, Z. & Abbasiyan, K. (2022). Exploring perceived stress from caring for coronavirus disease (COVID-19) patients in nurses: a qualitative study. *Journal of Research in Nursing*, 2023–08, 28(1), s.38–50. DOI: 10.1177/17449871221131181

Pogorzelska-Maziarz, M., de Cordova, P. B., Manning, M. L., Johansen, M. L., Grafova, I. & Gerolamo, A. (2023). Voices from frontline nurses on care quality and patient safety during COVID-19: An application of the Donabedian model. *American Journal of Infection Control*, 2023–12, 51(12), s.1295–1301. DOI: 10.1016/j.ajic.2023.08.014

*Ravik, M., Nilsen, E. R., Wighus, M., Garang Mofossbakke, R. & Gade Haanes, G. (2023). Clinical placement education during the coronavirus disease 2019 pandemic shapes new nurses: A qualitative study. *International Journal of Nursing Studies Advances*. 2023–07. DOI: 10.1016/j.ijnsa.2023.100145

Regeringen (u.å.a). *Agenda 2030 – Mål 3: Hälsa och välbefinnande*. Tillgänglig på: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-mal-3-halsa-och-valbefinnande/> [2025-12-09]

Regeringen (u.å.b). *Agenda 2030 - Mål 4: God utbildning för alla*. Tillgänglig på: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-mal-4-god-utbildning-for-alla/> [2025-12-14]

Regeringen (u.å.c). *Agenda 2030 - Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*. Tillgänglig på: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-mal-8-anstandiga-arbetsvillkor-och-ekonomisk-tillvaxt/> [2025-12-14]

Rivera-Cuadrado, W. (2023). Healthcare practitioners' construction of occupational risk during the COVID-19 pandemic. *Social Science & Medicine*, 2023–08, (331), s.116096. DOI: 10.1016/j.socscimed.2023.116096

Sandman, L. & Kjellström, S. (2018). Forskningsetik. I Sandman, L. & Kjellström, S. (red.) *Etikboken: Etik för vårdande yrken*. Studentlitteratur, s.311–335.

Segesten, K. (2022a). Användbara texter. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s.65–78.

Segesten, K. (2022b). Ännu en metabok. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s.19–28.

Sequeira, L., Nayak, S. G. & Nayak, S. (2024). Experiences of frontline nurses caring COVID-19 patients - A thematic analysis. *Journal of Education and Health Promotion*, 2024-05, 13(1), s.200-200. DOI: 10.4103/jehp.jehp_12_24

SFS 2010:659. Patientsäkerhetslag.

Smith, L., Christopher, M., MacInnis, C., Yasay, J., Secord, K., Banks, P., Breikreutz, C., Mackie, A. & Leach, M. (2025). Perspectives of Yukon's frontline health care workers during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Circumpolar Health*, 2025–12, 84(1), s.2444118. DOI: 10.1080/22423982.2024.2444118

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) (2022, uppdaterad 2022-05-11). *Bedömning av studier med kvalitativ metod*. https://www.sbu.se/globalassets/ebm/bedomning_studier_kvalitativ_metodik.pdf

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) (2023). *Utvärdering av insatser i hälso- och sjukvården och socialtjänsten: En metodbok*. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. Tillgänglig på: <https://www.sbu.se/metodbok> [2025-09-11]

Sterner, A., Eklund, A. & Nilsson, M. S. (2023). Prepared to learn but unprepared for work: A cross sectional survey study exploring the preparedness, challenges, and needs of newly graduated nurses entering a hospital-based transition program. *Nurse Education in Practice*, 2023–10, 72, s.103782. DOI: 10.1016/j.nepr.2023.103782

Socialstyrelsen (2025). *Antal vårdplatser i Sverige minskar – Socialstyrelsen: "Mer arbete behövs"*. <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/antalet-varldplatser-i-sverige-minskar--socialstyrelsen-mer-arbete-behovs/> [2025-09-29]

Socialstyrelsen (2018). *Kompetensförsörjning och patientsäkerhet*. (Artikel 2018-2-15). <https://www.socialstyrelsen.se/contentassets/2a14ce4c8994467a84dc65ce1f12ac12/2018-2-15.pdf> [2025-09-29]

Tong, L.-K., Zhu, M.-X., Wang, S.-C., Cheong, P.-L. & Van, I.-K. (2022). Factors influencing caring behavior among registered nurses during COVID-19 pandemic in China: A qualitative study using COM-B framework. *Journal of Nursing Management*, 2022–10, 30(8), s.4071–4079. DOI: 10.1111/jonm.13855

Toomey, E. C., Conway, Y., Burton, C., Smith, S., Smalle, M., Chan, X.-H. S., Adisesh, A., Tanveer, S., Ross, L., Thomson, I., Devane, D. & Greenhalgh, T. (2021). Extended use or reuse of single-use surgical masks and filtering face-piece respirators during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic: A rapid systematic review. *Infection Control and Hospital Epidemiology*, 2021–01, 42(1), s.75–83. DOI: 10.1017/ice.2020.1243

Varasteh, S., Esmaili, M. & Mazaheri, M. (2022). Factors affecting Iranian nurses' intention to leave or stay in the profession during the COVID-19 pandemic. *International Nursing Review*, 2022-06, 69(2), s.139-149. DOI: DOI: 10.1111/inr.12718

Vázquez-Calatayud, M., Regaira-Martínez, E., Rumeu-Casares, C., Paloma-Mora, B., Esain, A. & Orovioigoicoechea, C. (2021). Experiences of frontline nurse managers

during the COVID-19: A qualitative study. *Journal of Nursing Management*, 2022–01, 30(1), s.79–89. DOI: 10.1111/jonm.13488

Wibeck, V. (2023). Fokusgrupper. I Henricsson, M. (red.) *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap*. Studentlitteratur, s.165–184.

Willman, A., Bjuresäter, K. & Nilsson, J. (2021). Insufficiently supported in handling responsibility and demands: Findings from a qualitative study of newly graduated nurses. *Journal of Clinical Nursing*, 2021–01, 30(1–2), s.83–92. DOI: 10.1111/jocn.15483

Östlundh, L. (2022) Informationssökning. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s.79–109.

BILAGOR

Bilaga 1 – Sökresultat

Datum	Databas	Sökord/Limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Antal lästa titlar	Lästa abstrakt	Lästa i fulltext	Kvalitetsgranskade artiklar	Inkluderade artiklar
250902	CINAHL	(new graduate nurse* OR newly qualified nurse* OR novice nurse* OR early career nurse* OR registered nurse* OR staff nurse*) AND (experience* OR perception* OR perspective* OR view* OR lived experience*) AND (covid-19 OR coronavirus OR SARS-CoV-2 OR pandemic) Peer-reviewed 2015-2025 Engelskspråkig	1814	614				
250902	PubMed	(new graduate nurse* OR newly qualified nurse* OR novice nurse* OR early career nurse* OR registered nurse* OR staff nurse*) AND (experience* OR perception* OR perspective* OR view* OR lived experience*) AND (covid-19 OR coronavirus OR SARS-CoV-2 OR pandemic) 2015-2025 English	606	249				

250902	CINAHL	<p>(new graduate nurse* OR newly qualified nurse* OR novice nurse* OR early career nurse* OR registered nurse* OR staff nurse*)</p> <p>AND</p> <p>(experience* OR perception* OR perspective* OR view* OR lived experience*)</p> <p>AND</p> <p>(covid-19 OR coronavirus OR SARS-CoV-2 OR pandemic)</p> <p>NOT</p> <p>(outpatient OR primary care OR community health nursing OR home care OR home healthcare)</p> <p>NOT</p> <p>(emergency medical services OR prehospital care OR paramedic OR emergency nurse)</p> <p>NOT</p> <p>(intensive care OR critical care OR ICU OR emergency department)</p> <p>2015-2025</p> <p>Peer-reviewed</p> <p>Engelskspråkig</p> <p>Europa</p>	223	223	6	6	3	2
250902	PubMed	<p>(new graduate nurse* OR newly qualified nurse* OR novice nurse* OR early career nurse* OR registered nurse* OR staff nurse*)</p> <p>AND</p> <p>(experience* OR perception* OR perspective* OR view* OR lived experience*)</p> <p>AND</p>	363	363	68	35	10	6

		(covid-19 OR coronavirus OR SARS-CoV-2 OR pandemic) NOT (outpatient OR primary care OR community health nursing OR home care OR home healthcare) NOT (emergency medical services OR prehospital care OR paramedic OR emergency nurse) NOT (intensive care OR critical care OR ICU OR emergency department) 2015-2025 English						
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bilaga 2 – Artikelmatris

Författare Årtal Titel Tidskrift Land	Syfte	Metod Urval Datainsamling	Dataanalys	Etiska överväganden	Resultat	Kvalitet (Hög, medel, låg)
<p>Brook, Duguid & Miller</p> <p>2023</p> <p>Symptoms of post-traumatic stress disorder in early career nurses during the COVID-19 pandemic: A longitudinal survey study.</p> <p><i>Journal of Clinical Nursing</i></p> <p>England</p>	<p>Undersöka mental hälsa med fokus på PTSD-symtom hos nyexaminerade sjuksköterskor som påbörjade sin yrkesroll under COVID-19 pandemin.</p>	<p>Longitudinell observationsstudie, kombinerad kvalitativ och kvantitativ metod. Examinerade sjuksköterskor 2019 med studiestart 2016 vid London Universitet.</p> <p>99 blev inbjudna att delta, 68 respondenter</p> <p>Onlinefrågeformulär och fritextfrågor Brief-resilience scale (personlig resiliens) PCL-5 (posttraumatisk stress syndrom) NWI-R (upplevd arbetsmiljö samt ledningsstöd) Kvalitativa reflektionsfrågor</p>	<p>Kvantitativ data: linjär mixed effects regressionsmodell för att undersöka samband mellan symtom på PTSD och resiliens samt arbetsmiljö.</p> <p>Kvalitativ data: fenomenologisk ansats enligt Brown och Clark</p>	<p>Etiskt godkänd av: University ethics committee (ETH2021-0444).</p> <p>Health Research Authority (RAS-245992)</p> <p>Deltagarna gav informerat samtycke, fick information om studien. Data hanterades konfidentiellt och anonymt.</p>	<p>Kvantitativa fynd: Nyexaminerade sjuksköterskor sämre mental hälsa och ökade PTSD symtom än de som inte påbörjade sin yrkesroll under pandemin. Arbetsmiljöfaktorer avgörande för utfall likväl personliga resiliensen.</p> <p>Kvalitativa fynd: Känslor av stress, ångest och rädsla. Hög arbetsbelastning, bristande ledarskap, blev ”inkastade” i yrket, oro för patientsäkerheten, utebliven introduktion.</p>	<p>Hög</p>

<p>Fernández-Basanta, Espremáns-Cidón & Movilla-Fernández</p> <p>2022</p> <p>Novice nurses' transition to the clinical setting in the COVID-19 pandemic: A phenomenological hermeneutic study</p> <p><i>Collegian</i></p> <p>Spanien</p>	<p>Att belysa nya sjuksköterskors erfarenheter av vårdandet under COVID-19 pandemin</p>	<p>Kvalitativ studie med hermeneutisk ansats enligt Lindhstedt och Norberg</p> <p>14 deltagare Snöbollsurval Examinerade 2019–2020 Upplevde pandemin i yrkeslivet Mindre än 5 års arbetslivserfarenhet.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer</p>	<p>Tre-stegs hermeneutisk fenomenologisk analys enligt Lindhstedt och Norberg.</p> <p>Deltagare fick validera resultat</p>	<p>Etiskt godkänd av: Research and Teachings Ethics Committee vid University of A Coruña (2021-0003).</p> <p>Deltagare fick skriven information om studien, deltagande var frivilligt och kunde avbrytas när som helst. All inspelning av intervjuer raderades efter transkribering.</p>	<p>Verkligheten för nyexaminerade påverkade deras fysiska och psykiska välbefinnande negativt. Men yrkestransitionen var en möjlighet.</p> <p>Tre huvudteman: Övergång till en fientlig, okänd och osäker klinisk verksamhet. Osynliga skador Återhämtning för att återvända</p>	<p>Hög</p>
<p>Godbold, Whiting, Adams & Chokepermal-Naidu</p> <p>2022</p> <p>'All we've ever known is Covid': A follow-up study with newly qualified nurses who worked as student nurses during the pandemic</p> <p><i>Journal of Clinical Nursing</i></p> <p>England</p>	<p>Att höra om hur tidigare erfarenheter att arbeta under pandemin som student påverkade hur nyexaminerade sjuksköterskor anpassade sig till yrkesverksam</p>	<p>Longitudinell uppföljningsstudie med kvalitativ approach</p> <p>12 deltagare Medvetet urval från en tidigare studie Examinerade 2020, tidigt 2021 Arbetar inom NHS</p> <p>Semi-strukturerade intervjuer via online plattform via ZOOM</p>	<p>Reflexiv tematisk analys enligt Braun och Clarke</p>	<p>Etiskt godkänd av: University of Hertfordshire (aHSK/SF/UH/04184(2))</p> <p>Särskild uppmärksamhet skedde gentemot deltagarnas känslomässiga välbefinnande. Samma intervjuare som vid förra studien. Konfidentialitet säkerställdes genom anonymisering av deltagare i resultat. Om deltagare i studien skulle uppleva känslomässig stress, fanns protokoll att följa.</p>	<p>Tre huvudteman: Konstanta förändringar Mental hälsa och välbefinnande Reflektion kring dåtiden för att lära inför framtiden</p>	<p>Hög</p>

<p>Kovancı & Atlı Özbaş 2021</p> <p>‘Young saplings on fire’: Newly graduated nurses in the COVID-19 pandemic – A qualitative study</p> <p><i>Journal of Nursing Management</i></p> <p>Turkiet</p>	<p>Att utforska erfarenheterna av nyexaminerade sjuksköterskor som startade sitt professionella liv under COVID-19 pandemin</p>	<p>Deskriptiv kvalitativ studie</p> <p>14 deltagare Snöbollsurval Börjat jobba i offentlig hälso- och sjukvård efter pandemiutbrottet (16/3/2025) Inte haft tidigare arbete som sjuksköterska Examinerad de senaste 2 åren</p> <p>Djupintervjuer via online plattform med semistrukturerade frågor</p>	<p>Tematisk analys enligt Braun och Clarke</p> <p>Systems Research Organizing Model (SROM) användes för att systematisera och analysera data</p>	<p>Etiskt godkänd av: Research Ethics Committee vid Hacettepe University (GO 21/52).</p> <p>Alla deltagare gav sitt medgivande innan intervjun.</p> <p>Följde etisk standard och principer enligt Helsingforsdeklarationen.</p>	<p>De nyexaminerade sjuksköterskorna beskrev sig som oförberedda och en känsla av överväldigande. Övergången skedde i krisläge utan normala förhållanden på arbetsplatserna. En upplevelse av osäkerhet kring sin kompetens med framförallt luckor i det praktiska. De utsattes för hög arbetsbelastning samt otillräckliga resurser. Avsaknad av stöd från ledning och kollegor. Situationen skapade rädsla, ångest, symtom på utbrändhet och en känsla av ensamhet. Trots utmaningarna fick de en vilja att utvecklas och upplevde sig mer motståndskraftigare.</p>	<p>Hög</p>
<p>McMillian, Akoo & Catigbe-Cates</p>	<p>Öka kunskap om hur nyexaminerade</p>	<p>Kvalitativ studie med tolkande beskrivning</p>	<p>Djupanalys med induktiv ansats med hjälp av socio-</p>	<p>Etiskt godkänd av:</p>	<p>Fyra teman: Virtuellt räckte inte Gå dit du varit</p>	<p>Hög</p>

<p>2023</p> <p>New Graduate Nurses Navigating Entry to Practice in the Covid-19 Pandemic.</p> <p><i>Sage journal</i></p> <p>Kanada</p>	<p>sjuksköterskors övergång hade blivit påverkade av COVID-19 pandemin</p>	<p>8 deltagare Snöbollsurval Examinerade våren 2020</p> <p>Enskilda intervju via online plattform</p>	<p>ekologisk modell strukturerade analysen.</p> <p>Veckovisa möten med forskningsgruppen.</p> <p>Enskilda intervjuer sammanställdes med en tolkande syntes.</p>	<p>Research Ethics Board vid University of Ottawa (H-03-21-6742).</p> <p>All data var konfidentiell och anonymiserad. Ingen data som kunde identifiera deltagarna insamlades.</p>	<p>Plocka upp bitarna Lära sig att säga nej och släppa taget</p>	
<p>Noer, Glavind, Lorenzen, Nielsen & Ankersen</p> <p>2023</p> <p>Turnover intentions in a time marked by COVID-19: A cross-sectional survey among newly graduated nurses in Denmark.</p> <p><i>Nordisk sygeplejeforskning</i></p> <p>Danmark</p>	<p>Undersöka nyexaminerade sjuksköterskor med under tre års yrkeserfarenhet upplevde arbetet under början av Covid-19 pandemin. Därtill deras intention att kvarstanna inom yrket efter dessa upplevelser.</p>	<p>Kvantitativ tvärsnittsstudie</p> <p>3283 inbjudna, 1227 respondenter Utskick via Danish Nurses Organization (DNO) Mindre än 3 års arbetslivserfarenhet</p> <p>Länk via email med online frågeformulär i programmet SurveyXact.</p>	<p>Deskriptiv statistisk analys</p> <p>Faktoranalys för att skapa ett index för förändrad arbetssituation under COVID-19</p> <p>Realibilitetstest</p> <p>Logistisk regressionsanalys för att undersöka samband mellan upplevda faktorer och intention att lämna yrket P-värde <0.05</p>	<p>Följer etiska principer enligt Helsingforsdeklarationen</p> <p>Följer riktlinjer från Danish Data Protection Agency</p>	<p>Var fjärde nyexaminerad har funderat på att lämnat yrket efter Covid-19 pandemin.</p> <p>Hög arbetspress och längre tid inom yrket ökade tankar om att lämna yrket efter Covid-19 pandemin.</p> <p>Nyexaminerade som kände sig stärkta av pandemin, hade lägre sannolikhet att vilja lämna yrket.</p>	Hög
<p>Palese, Brugnoli, Achil, Mattiussi, Fabris, Kajander-Unkuri, Dimonte, Grassetti & Danielis</p>	<p>Att upptäcka skillnader på individuell- och utbildningsnivå mellan uppfattade kompetenser</p>	<p>Kvantitativ tvärsnittsstudie 323 deltagare Examinerade November 2020</p>	<p>Deskriptiv och inferentiell analys</p>	<p>Etiskt godkänd av University of Turku [16/2017 6.3.2017]</p> <p>Helsingforsdeklarationen</p>	<p>Majoriteten av nyexaminerade under Covid-19 hade inte fått ett introduktionsprogram inför sitt första jobb.</p>	Hög

<p>2022</p> <p>The first COVID-19 new graduate nurses generation: findings from an Italian cross-sectional study.</p> <p><i>BMC Nursing</i></p> <p>Italien</p>	<p>bland nyexaminerade efter deras arbetsstatus en månad efter examination. Syftet var även att jämföra uppfattade kompetenser av den första COVID-19-generationen och de rapporterade från pre-COVID-examinerade.</p>	<p>Enkät som fanns tillgänglig online Frågor inkluderade Nurse Competence Scale (NCS) Frågor om praktikperioder, avbrott och upplevd teoretisk förberedelse Frågor om Covid-smitta, handledning på arbetet och arbetsmiljö.</p>		<p>Linne Guida Per la Classificazione E Conduzione Degli Studi Osservazionali Sui Farmaci</p>	<p>Nyexaminerade sjuksköterskor under Covid-19 hade liknande kompetenser som nyexaminerade innan pandemin.</p>	
<p>Ravik, Nilsen, Wighus, Garang Mofossbakke& Gade Haanes</p> <p>2023</p> <p>Clinical placement education during the coronavirus disease 2019 pandemic shapes new nurses: A qualitative study.</p> <p><i>International Journal of Nursing Studies Advances.</i></p> <p>Norge</p>	<p>Undersöka nyexaminerade sjuksköterskors övergång till yrket efter att ha haft Covid-19 relaterade restriktioner under sin studietid.</p>	<p>Kvalitativ metod Alla sjuksköterskor i södra Norge som examinerades Juni 2021. Semistrukturella intervjuer via zoom</p>	<p>Induktiv reflexiv tematisk analys enligt Braun och Clarke</p>	<p>Etiskt godkänd av: National Committee for research Ethics in the Social Sciences and Humanities (NESH, 2016). Norwegian Social Data Service (Project number 396247).</p>	<p>Relationella faktorer osynliggjordes: Patientkontakt Närståendekontakt. Praktiska faktorer: Praktiskt vårdande Läkemedelsräkning. Otillräckligt lärande: Tillgång till handledning tillämpning av teori i praktik.</p>	<p>Hög</p>

Bilaga 3 – Kvalitetsgranskningsmall kvalitativa artiklar

Bedömning av studier med kvalitativ metodik

UPPDATERAD 2022-05-11

Författare: _____ År: _____

Granskare: _____

Sammanvägd bedömning av metodologiska brister:

Obetydliga eller mindre

Måttliga

Stora brister, studien ingår inte i syntesen

Kommentarer:

1. Överensstämmelse mellan filosofisk hållning/teori och urval och metodik i studien¹

Vilken teori eller filosofisk hållning utgick författarna från?

Hänger syfte och fråga ihop med teori/filosofisk hållning?	Ja	Nej	Oklart
	☐	☐	☐

Kommentarer:

2. Deltagare

Hur gjordes urvalet?

Stödfrågor för bedömning av brister i urvalsförfarandet:	Ja	Nej	Oklart
Är urvalet lämpligt för att besvara frågan?	☐	☐	☐
Är rekryteringsmetoden lämpligt vald och genomförd?	☐	☐	☐
Finns det allvariga brister som kan påverka tillförlitligheten?	☐	☐	☐

Kommentarer:

3. Datainsamling

Vilka metoder användes för datainsamling?

Finns det allvariga brister i datainsamlingen som kan påverka tillförlitligheten?	Ja	Nej	Oklart
	☐	☐	☐

Kommentarer:

4. Analys

Vilka metoder användes för analys?

Stödfrågor för bedömning av brister i analyssteget:	Ja	Nej	Oklart
Är vald analysmetod lämplig och genomförd på ett lämpligt sätt?	☐	☐	☐
Var forskarna reflexiva vid tolkning av data?	☐	☐	☐
Validerades tolkningarna?	☐	☐	☐
Finns det allvarliga brister i analysen som kan påverka tillförlitligheten?	☐	☐	☐

Kommentarer:

5. Forskaren

Vilken bakgrund och kompetens hade forskarna?

Stödfrågor för bedömning av brister:	Ja	Nej	Oklart
Har forskarna någon relation till studiedeltagarna som kan påverka datainsamlingen?	☐	☐	☐
Har forskarna hanterat sin förförståelse på ett acceptabelt sätt?	☐	☐	☐
Var forskarna oberoende av finansiella eller andra förutsättningar som kunde påverka analysen?	☐	☐	☐
Finns det allvarliga brister som kan påverka tillförlitligheten?	☐	☐	☐

Kommentarer:

Gör en total bedömning av risken för att metodproblem påverkar resultaten.
För in det på sidan 1.

Bilaga 4 – Kvalitetsgranskningsformulär kvantitativa artiklar

Kvantitativ artikelgranskning (Urval av Fribergs förslag på frågor)

Finns det ett tydligt problem formulerat?

Kommentar

Finns teoretiska utgångspunkter beskrivna?

Kommentar: |

Finns det någon omvårdnadsteoretisk teoribildning beskriven?

Kommentar:

Vad är syftet?

Kommentar:

Hur har urvalet gjorts?

Kommentar:

Hur har data analyserats?

Kommentar:

Hänger metod och teoretiska utgångspunkter ihop?

Kommentar

Friberg, F. (2022). Se bilaga III GRANKNINGSFRÅGOR FÖR KVALITATIVA RESPECTIVE KVANTITATIVA STUDIER. I Friberg, F. (red.) *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Studentlitteratur, s. [239-240](#).